

**e-DÖNÜŞÜM TÜRKİYE PROJESİ
2005 EYLEM PLANI**

**DEĞERLENDİRME RAPORU
RAPOR NO: I**

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI

EYLÜL 2005

<u>İÇİNDEKİLER</u>	<u>Sayfa</u>
I) Giriş.....	1
..	
II) 2005 Eylem Planı Gerçekleşme Durumları: Değerlendirme Tablosu	4
III) 2005 Eylem Planı Gerçekleşme Durumları: Özet Tablo	6
III) Bölümler	15
- Bilgi Toplumu Stratejisi	17
- Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği	19
- Eğitim ve İnsan Kaynakları	31
- Hukuki Altyapı	43
- e-Devlet	49
- e-Sağlık	73
- e-Ticaret	81

GİRİŞ

Ülkemizde 90'lı yıllardan bu yana bilgi toplumuna dönüşüm süreci ile ilgili çeşitli girişimler yapılmıştır. Bu doğrultuda atılan en son somut adım 58. ve 59. Hükümetlerin Acil Eylem Planında yer verdiği KYR-22 numaralı “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” eylemidir.

Söz konusu eylemin koordinasyonu, izlenmesi, değerlendirilmesi ve yönlendirilmesi için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı bünyesinde Bilgi Toplumu Dairesi kurulmuş, böylece, bir taraftan ülke genelinde çeşitli birimler tarafından dağınık bir yapıda yürütülen e-dönüşüm çalışmalarının belli bir eşgüdüm içinde yapılması, diğer yandan gelecekte yürütülmesi düşünülen çalışmaların önceliklendirilmesi ve uygulamaya geçirilmesi amaçlanmıştır.

Bu amacı somut eylemlere dökmek üzere Kısa Dönem Eylem Planı (KDEP) hazırlanmış ve 2003-2004 yıllarında bitirilmesi öngörülen eylemler ele alınmıştır. KDEP'in hazırlık safhasında kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları gibi değişik kesimlerden uzmanların katılımlarıyla çalışma gruplarının oluşturulması KDEP'in demokratik, katılımcı bir yapıyla hayata geçirilmesine zemin hazırlamıştır.

04.12.2003 tarihinde yayımlanan 2003/48 sayılı Başbakanlık Genelgesiyle uygulamaya konulan KDEP; 8 ana başlık altında (Bilgi Toplumu Stratejisi, Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği, Eğitim ve İnsan Kaynakları, Hukuki Altyapı, Standartlar, e-Devlet, e-Sağlık, e-Ticaret) 73 eylemin 2004 yılı sonuna kadar tamamlanmasını öngörmüştür. KDEP, daha önce e-Türkiye Girişiminde kısmen öngörülen, ancak hayata geçirilemeyen eylemleri de belli bir sistematik içinde ele alarak hayata geçirmeyi ve e-dönüşümün altyapı sorunlarını çözmeyi hedeflemiştir.

KDEP'te yer alan eylemlerin tamamlanma aşaması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Eylem Adedi	Yüzde
Başlatılmayan	6	8
Başlangıç aşamasında	1	1
Çalışmaları Devam Eden	32	44
Tamamlanan	34	47
TOPLAM	73	100
2005 Eylem Planına Aktarılan	19	26

KDEP'te tamamlanan ya da önemli gelişme kaydedilen bazı eylemler şunlardır:

- Bilgi toplumu stratejisine esas teşkil edecek çalışma için yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalesi sonuçlandırılmış ve çalışmalar başlatılmıştır (Eylem no:1)

- İnternet altyapısının geniş bant erişimini içerecek şekilde ülke geneline yaygınlaştırılması konusunda önemli mesafeler alınmıştır. (Eylem no:3)
- Yasal altyapı ile ilgili önemli adımlar atılmıştır. Bunlara örnek vermek gerekirse; Elektronik İmza Kanunu (Eylem no: 16), Bilgi Edinme Hakkı Kanunu (Eylem no:20) çıkarılmış, telekomünikasyon alanında ikincil düzenlemeler yapılmış (Eylem no:27), Evrensel Hizmet Yönetmeliği çıkarılmış (Eylem no:28), bilişim suçları ile ilgili Türk Ceza Kanununda değişiklik yapılmıştır. (Eylem no: 19)
- e-Dönüşüm çerçevesinde ihtiyaç duyulan kılavuz niteliğindeki bazı çalışmalar tamamlanmıştır; Kamu BİT Projeleri Hazırlama Kılavuzu (Eylem no:35), bilgi toplumu ölçütlerinin belirlenmesi ve ilgili istatistiklerin üretilmesi (Eylem no: 37)
- Kamu hizmetlerinin elektronik ortamda ortak platformda sunumu için e-devlet kapısı kurulması görevi bir Bakanlar Kurulu kararı ile TT A.Ş.'ne verilmiştir. Pilot uygulamanın 2005 yılı içinde başlatılması beklenmektedir. (Eylem no:41)
- Numara birleştirme (Eylem no:42) ve Kimlik Paylaşım Sistemi Projesinin tamamlanması (Eylem no: 45)
- Vergi beyan, tahakkuk ve ödeme işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi (Eylem no:51)

2005 Mayıs ayı itibariyle, KDEP çalışmaları kapsamındaki 34 eylem öngörülen sürede tamamlanmış, bazı eylemler de gözden geçirilerek ve/veya birleştirilerek 16 adet eylem halinde "2005 Eylem Planı"na aktarılmıştır.

KDEP'te daha çok altyapıya yönelik eylemler yer alırken 2005 Eylem Planında ise mevcut gelişmeleri yaygınlaştırmayı hedef alan veya tamamlayıcı nitelikteki eylemlere yer verilmiştir.

01.04.2005 tarihli Resmi Gazete'de Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile yayımlanarak yürürlüğe giren 2005 Eylem Planında da KDEP çalışmalarındaki katılımcı yaklaşım ve metodoloji benimsenmiştir. 2005 Eylem Planında KDEP'ten kazanılan birikimler ve e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunun aldığı kararlar yol gösterici olmuştur.

2005 Eylem Planında toplam 7 başlık altında 50 eyleme yer verilmiştir. Buna göre; bilgi toplumu stratejisi başlığı altında 1, teknik altyapı ve bilgi güvenliği başlığı altında 6, eğitim ve insan kaynakları başlığı altında 10, hukuki altyapı başlığı altında 3, e-devlet başlığı altında 19, e-sağlık başlığı altında 5 ve e-ticaret başlığı altında 6 eylem bulunmaktadır.

Eylemler, 2005 Eylem Planının hazırlanması aşamasında da KDEP'te yer alan başlıklar altında tanımlanmıştır. Bununla birlikte, KDEP içerisinde yer alan standartlar alanında çalışmaların statik bir çalışma takvimi kapsamında yürütülmesi mümkün olmadığından ve ihtiyaçlar ortaya çıktıkça, standartlara ilişkin çalışmalar sürdürüldüğünden yeni eylem planı içerisinde buna yönelik eyleme yer verilmemiştir. Diğer taraftan, KDEP içerisinde Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümü çerçevesinde hukuki ve

teknik altyapının oluşturulmasına yönelik eylemler ağırlıklı olarak yer alırken, 2005 Eylem Planında uygulamaya yönelik eylemlere daha çok yer verilmiştir. Eylem Planının “Bilgi Toplumu Stratejisinin Oluşturulması”na yönelik ilk eyleminin tamamlanmasıyla e-Dönüşüm Türkiye Projesi’nin öncelikleri ve 2005-2010 dönemini içeren uzun vadeli perspektifi belirleneceğinden, 2005 Eylem Planı bir geçiş dönemi planı özelliği taşımaktadır.

2005 Eylem Planı süresince her bir eylem sorumlusu kurum, gelişmeleri üçer aylık dönemlerde “Eylem İlerleme ve Değerlendirme Raporları” ile DPT’ye iletmektedir. Eylemlerin bütünlüğü ve birbiriyle olan etkileşimi dikkate alınarak, eylemlerin bütünü kapsayacak şekilde “Dönemsel Değerlendirme Raporu” DPT tarafından hazırlanmaktadır. Hazırlanan bu değerlendirme raporları bir yandan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulunca ele alınarak karşılaşılan sorunlarla ilgili çözüm önerileri geliştirilirken diğer yandan da İnternet aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

2005 Eylem Planının ilk dönemsel raporu olan bu rapor tematik bölümler halinde tanzim edilmiş olup, her bölümün başında mevcut durum ve bir sonraki aşamada atılması gereken adımlar konusunda analizlerin yer aldığı “Genel Değerlendirme” bulunmaktadır. Tematik bölümlerde her bir eylemle ilgili bilgilere, yapılan çalışmalara ve uygulamada karşılaşılan sorunlar ile önerilen çözümlere yer verilmektedir.

**2005 EYLEM PLANI GERÇEKLEŞME DURUMLARI:
DEĞERLENDİRME TABLOSU**

(A: Henüz Başlamadı; B: Başlangıç Aşamasında; C: Çalışmalar Sürüyor; D: Sonuçlandı)

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ					
Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	1			•	
TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ					
Geniş Bant Stratejisi	2		•		
Yeni nesil mobil telekomünikasyon hizmetleri	3			•	
Alternatif erişim teknolojileri	4		•		
Kamu kurumları bilgi güvenliği risk analizi	5		•		
Akıllı Kartların kamuda kullanımı konusunda ön çalışma yapılması	6		•		
Kamu kurum ve kuruluşlarında açık kaynak kodlu yazılımların uygulanabilirliği	7		•		
EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI					
Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	8		•		
Öğretmen ve öğrencilerin bilgisayar okuryazarlığının artırılması	9			•	
Mehmetçik'e temel bilgisayar eğitimi	10			•	
Kamu çalışanlarının bilgisayar yetkinliğinin artırılması	11			•	
İlköğretim okullarına Bilgi Teknolojileri Sınıflarının kurulması	12			•	
Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılması	13			•	
Bilgi teknolojileri alanındaki kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin AB standartlarına yükseltilmesi	14			•	
e-Sınav uygulaması	15			•	
e-Ticarete yönelik nitelikli eleman yetiştirilmesi ve istihdamı	16		•		
Güvenli İnternet kullanımı konusunda toplumda farkındalık yaratılması	17	•			
HUKUKİ ALTYAPI					
Bilişim Suçları Kanunu	18	•			
İstenmeyen elektronik iletişimle mücadele	19	•			
Sayısal Haklar Yönetimi	20	•			
e-DEVLET					
e-Devlet Ana Kapısı	21			•	
Kamu e-Satın alma platformu	22			•	
Türkiye Yatırım Portalı	23			•	
Araç Trafik ve Tescil Belgeleri	24		•		
İş ve işçi bulma platformu	25			•	
Sosyal Güvenlik Bilgi Sistemleri	26			•	
Ticaret Sicil Gazetesi Otomasyonu ve Arşiv Sistemi	27			•	
Kamu Personeli Bilgi Sistemi	28		•		
Adres Kayıt Sisteminin Oluşturulması	29		•		

EYLEM	Eylem No	GERÇEKLEŞME			
		A	B	C	D
Akademik tez veritabanı	30			•	
e-Askerlik işlemleri	31			•	
Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	32		•		
Kamu bilgi sistemleri acil durum yönetimi	33		•		
Bilgisayar sahipliğinin yaygınlaştırılması	34		•		
Birlikte çalışabilirlik için veri paylaşımı	35		•		
Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) oluşturmaya yönelik altyapı hazırlık çalışmaları	36		•		
Kamuda Elektronik Kayıt Yönetimi	37			•	
Kamu kurumları İnternet sitesi kılavuzunun hazırlanması	38		•		
Yerel yönetimlerde verilecek elektronik hizmet standardının belirlenmesi	39		•		
e-SAĞLIK					
Sağlık hizmeti veren ve ödeme yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin değişimi	40		•		
Aile Hekimliği Bilgi Sistemi	41			•	
Hastane (İkinci Basamak) Yönetim Bilgi Sistemi	42		•		
Elektronik Hasta Kayıtları (EHK)	43		•		
Sağlık Kayıtları Mahremiyetinin korunması	44		•		
e-TİCARET					
Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin Oluşturulması	45		•		
KOBİ'lere e-Ticaret destekleri	46		•		
Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	47			•	
Ortak e-Ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	48			•	
Elektronik faturanın kullanım usul ve esaslarının belirlenmesine yönelik hazırlık çalışmalarının yapılması	49		•		
Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması	50		•		
T O P L A M	50	4	25	21	0
Y Ü Z D E O R A N	100	8	50	42	0

2005 EYLEM PLANI GERÇEKLEŞME DURUMLARI: ÖZET TABLO

1 BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
1	Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması	DPT	Danışmanlık hizmet alımıyla Mayıs 2005'de başlanan Bilgi Toplumu Stratejisi hazırlık çalışması, 2005 yılı sonunda tamamlanacaktır. Strateji; bilgi ve iletişim teknolojileri, sosyal dönüşüm, iş ortamı ve girişimcilik, etkin kamu yönetimi konularını kapsayacak, ayrıca, kurumsal yapılanma ve yönetim modeli ile iletişim stratejisi de hazırlanacaktır. Strateji çalışması, aynı zamanda e-devlet konusunda önceliklendirilmiş eylem planını da içerecektir.

2 TEKNİK ALTYAPI ve BİLGİ GÜVENLİĞİ

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
2	Geniş Bant Stratejisi	Ulaştırma Bakanlığı	Yaygın ve kolay kullanılabilir geniş bant teknolojisi ve çözümlerinin tartışılmasına ve politika ve stratejilerin belirlenmesine olanak sağlayacak bir dizi çalışma oturumu düzenlenmiştir. Bu oturumlarda; bilgi toplumuna dönüşüm için temel bazı yaklaşımlar üzerinde durulmuş ve geniş bant erişimi ile bilgi toplumuna geçiş arasındaki ilişkiler irdelenmiştir. Ayrıca, tartışma konuları ve rapora aktarılacak ana noktalar belirlenmiştir.
3	Yeni nesil mobil telekomünikasyon hizmetleri	Telekomünikasyon Kurumu	Üçüncü nesil mobil telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin yetkilendirme konusunda kamuoyu görüşünün alınması amacıyla ilgili taraflara yönelik bir anket çalışması yapılmıştır. Nihai raporun hazırlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.
4	Alternatif erişim teknolojileri	Ulaştırma Bakanlığı	Ülkemizdeki yaygın İnternet erişim teknolojilerine alternatif olabilecek ve son kullanıcıya düşük maliyetli ve hızlı İnternet erişimi sunabilecek teknolojilerin diğer ülkelerde ne oranda kullanıldığı, maliyetleri ve ülkemiz coğrafyasına nasıl uygulanabileceği incelenmektedir.
5	Kamu kurumları bilgi güvenliği risk analizi	TÜBİTAK-UEKAE	Başta kritik bilgileri kullanan merkezi kurumlar olmak üzere, kamu kurumlarının sahip olduğu mevcut bilgi sistemlerinin analiz edilerek bilgi güvenliği konusunda izlenecek politikalar ve alınacak önlemlere ilişkin önerilerin belirlenmesi konusunda işbirliği yapmak ve bilgi paylaşımında bulunmak üzere 29.06.2005 tarihinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda TÜBİTAK UEKAE tarafından ortak payda oluşturmak amacıyla genel bilgilendirme yapılmış, risk analizi, risk değerlendirilmesi, risk tedavisi konularında bilgi sunulmuştur.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
6	Akıllı Kartların kamuda kullanımı konusunda ön çalışma yapılması	TÜBİTAK	Akıllı kartların kamuda kullanım alanlarının belirlenmesi ve kullanılması muhtemel kartların taşıyacağı asgari bilgilerin belirlenerek kart sayısının azaltılması konusunda işbirliği yapılması ve bilgi paylaşımında bulunulması amacıyla 29.06.2005 tarihinde ilgili tarafların katılımıyla bir toplantı yapılmıştır. Toplantı sonucunda TÜBİTAK UEKAE tarafından akıllı kart üzerinde bulunması beklenen bilgiler konusunda kurumlardan yazılı görüş alınmasına karar verilmiştir.
7	Kamu kurum ve kuruluşlarında açık kaynak kodlu yazılımların uygulanabilirliği	TÜBİTAK-UEKAE	Çalışmalar kapsamında, 14.06.2005 tarihinde kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve özel sektör temsilcilerinin yer aldığı bir toplantı düzenlenmiştir. Çalışmaların 3 İş Paketi (İP) halinde yürütülmesine karar verilmiştir. Her iş paketinin katılımcı bir şekilde yürütülmesi amacıyla bir İnternet sitesi (http://kdep7.org.tr) açılmış olup, çeşitli e-posta listeleri oluşturulmaktadır. Toplantıda iş paketlerine ilişkin çalışma grupları kurulmuş ve çalışma programları oluşturulmuştur.

3 EĞİTİM ve İNSAN KAYNAKLARI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
8	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması	DPT	IX. Plan çalışmaları kapsamında kurulan başta yükseköğretim olmak üzere Özel İhtisas Komisyonları bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı profilinin belirlenmesine yönelik alanlarda da çalışmalar yapacaktır. Komisyonlarca hazırlanacak raporların IX. Plan ve bu eylem kapsamındaki çalışmalarda da kullanılması hedeflenmektedir.
9	Öğretmen ve öğrencilerin bilgisayar okuryazarlığının artırılması	MEB	"Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Projesi" kapsamında 2004 yılında 139.578, Ocak – Mart 2005 tarihleri arasında ise 24.775 kursiyer eğitilmiştir. Ayrıca, "Gelecek için Eğitim Projesi" kapsamında 2004 yılında 20.000, Ocak – Mayıs 2005 tarihleri arasında ise 7.000 öğretmen bu kurstan yararlanmıştır. 17.03.2005 tarih ve 2005/17 sayılı Genelge ile başlatılan "Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitim Projesi" kapsamında Haziran 2005 itibarıyla 115.000 öğretmen sisteme kayıt edilmiş, aynı sayıda öğretmene e-posta adresi tahsis edilmiştir.
10	Mehmetçik'e temel bilgisayar eğitimi	Genelkurmay Başkanlığı	Türk Silahlı Kuvvetlerinde erbaş ve erlere yönelik olarak Şubat 2000'den Temmuz 2005'e kadar geçen sürede açılan 1.879 adet bilgisayar eğitimi kursunda toplam 35.323 erbaş ve er eğitim almıştır. Kurslara devam edilmektedir.
11	Kamu çalışanlarının bilgisayar yetkinliğinin artırılması	Devlet Personel Başkanlığı	Kamu çalışanlarının bilgisayar yetkinliğinin artırılması konusunda gerçekleştirilecek çalışmalara dayanak teşkil edecek mevzuat değişiklikleri ile ilgili çalışmalara başlanmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
12	İlköğretim okullarına Bilgi Teknolojileri Sınıflarının kurulması	MEB	TEP II. Faz kapsamında 45 adet İşitme Engelliler, 25 adet Eğitilebilir Zihin Engelliler İlköğretim Okulu ile iş okullarına yönelik planlama ve ihale yapılmış olup toplam 70 adet BT Sınıfı kurulum çalışmaları sürmektedir.
13	Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılması	MEB	Mevzuat değişikliği ile fonların kaldırılmasından dolayı "Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi"nin bazı maddelerine değişiklik getiren yönerge değişikliği yürürlüğe girmiştir. Mesai saatleri dışında öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi araçlarının kullanımı esnasında uyulacak kuralların yer aldığı "İnternet Etiği" çalışması gereği için Valiliklere, bilgi için merkez teşkilatına gönderilmiştir.
14	Bilgi teknolojileri alanındaki kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin AB standartlarına yükseltilmesi	MEB	Ülkemizde henüz sertifikasyon sistemi bulunmamaktadır. Ancak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca ülke genelinde belgelendirme ve sertifikasyon sistemine geçilebilmesi için "Ulusal Mesleki Yeterlilikler Kanunu Taslağı" hazırlanmıştır. Ayrıca "Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi" kapsamında AB'ne bağlı ülkelerdeki belgelerin denkliğinin sağlanabilmesi amacıyla "Ulusal Yeterlilik Politika Grubu" toplantılarına iştirak edilmektedir.
15	e-Sınav uygulaması	MEB	e-Sınav alt yapı hazırlıkları bağlamında; Sınav sisteminin standart ve güvenilir hale getirilmesi amacıyla, Bakanlık bilişim altyapısı tamamlanmış ve e-Sınav uygulamaları için hazır duruma getirilmiştir. Bu kapsamda Bakanlık sunumcu sistemleri omurgasının (Back Bone) yenilenmesi çalışmaları tamamlanmıştır. MEBBİS (Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi) içerisindeki yazılımların İnternet tabanlı hale getirilmesi, yeni yazılımların uygulamaya konulması çalışmaları ise sürdürülmektedir.
16	e-Ticarete yönelik nitelikli eleman yetiştirilmesi ve istihdamı	KOSGEB	Eğitim hususunda yapılacak ihale için gerekli komisyon oluşturulmuş, yaklaşık maliyet hesaplamaları yapılmış ve Resmi Gazete'de ilan aşamasına gelinmiştir.
17	Güvenli İnternet kullanımı konusunda toplumda farkındalık yaratılması	MEB	Güvenli İnternet kullanımının müfredat ile ilişkilendirilmesi kapsamında, tanıtım filmleri ve eğitim materyallerinin (basılı, elektronik) hazırlanması çalışması henüz ön hazırlık aşamasındadır.

4 HUKUKİ ALTYAPI

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
18	Bilişim Suçları Kanunu	Adalet Bakanlığı	İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için komisyon kurulmuş olup, söz konusu komisyon en kısa zamanda çalışmalarına başlayacaktır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
19	İstenmeyen elektronik iletişimle mücadele	Adalet Bakanlığı	İstenmeyen elektronik iletişimle mücadele konusunda "Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik" de dikkate alınarak, alınacak tedbirlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar Telekomünikasyon Kurumu tarafından yürütülerek bir rapor hazırlanacaktır.
20	Sayısal Haklar Yönetimi	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Bakanlık tarafından fikri mülkiyet haklarının korunması çerçevesinde çeşitli çalışmalar yürütülüyor olmakla birlikte "Sayısal Haklar Yönetimi" ile ilgili ayrı bir çalışma başlatılmamıştır.

5 E-DEVLET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
21	e-Devlet ana kapısı	TT A.Ş.	Türk Telekomünikasyon A.Ş. 2005 yılı Şubat ayı içerisinde ihaleye çıkmıştır. Halen ihale süreci devam etmekte olup, 2005 yılı Eylül ayı içerisinde neticelenmesi beklenmektedir. İhalenin tamamlanmasını müteakip, 12 ay içerisinde e-Devlet Ana Kapısı pilot uygulaması, belirli kamu hizmetleri açısından başlatılmış olacaktır.
22	Kamu e-Satın alma platformu	Kamu İhale Kurumu	Platformun altyapısını oluşturmak amacıyla kamu kurumları, firmalar ve gerçekleşen ihalelere ilişkin bilgiler veritabanında derlenmiştir. Diğer ilgili taraflardan görüş almak üzere e-İhale Forumu düzenlenmiştir.
23	Türkiye Yatırım Portalı	Hazine Müsteşarlığı	Yerli ve yabancı yatırımcıların Türkiye'de yatırım yapmaya ilişkin ihtiyaç duyacağı bilgilerin derlendiği "www.investinturkey.gov.tr" portalının teknik altyapısının yüzde 80'i, gerekli içeriğin ise yüzde 60'ı tamamlanmıştır.
24	Araç Trafik ve Tescil Belgeleri	Emniyet Gn. Md.	Karayolları Araç Muayene İstasyonları ile ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin toplantıda, işletici firma ile ilgili bakanlıklar (Maliye, İçişleri, Ulaştırma Bakanlıkları) arasında yapılacak veri alışveriş metodları görüşülmüştür. Sürücü belgelerine yazılmış olan trafik ceza tutanakları, belirli periyotlarla İnternet kanalıyla Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'ne iletilmektedir.
25	İş ve işçi bulma platformu	Türkiye İş Kurumu	Üstlenici şirketle bir protokol yapılarak proje çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda detaylı analiz ve tasarım çalışmaları yapılmış ve Yazılım Gereksinimleri ve Ön Tasarım raporu oluşturulmuştur. Bu rapor doğrultusunda yazılım çalışmalarına başlanılmıştır. Eylül ayı sonunda yazılım ile ilgili test çalışmaları yapılacaktır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
26	Sosyal Güvenlik Bilgi Sistemleri	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi kurumlar mevcut altyapılarını güçlendirip özellikle elektronik ortamda sunulan hizmetleri artırarak geliştirmişler ve uyumluluğunun sağlanması için T.C. Kimlik Numarası kullanımı aşamasına gelmişlerdir. Sosyal Güvenlik Kurum Başkanlığı Reform Uygulama Birimi tarafından, ulusal sosyal güvenlik veri tabanının oluşturulması, sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması ve mevcut sistemlerden bu yeni yapıya geçişin planlandığı "Yeni Sosyal Güvenlik Sistemi Bilgi İşlem Altyapısı Genel Tasarımı" isimli kavram notu hazırlanmıştır. Yeni Sosyal Güvenlik Kurumunun kanunla kurulması ile beraber bu tasarım uygulamaya geçirilecektir.
27	Ticaret Sicil Gazetesi Otomasyonu ve Arşiv Sistemi	TOBB	Ticaret Sicil Memurluklarını kapsayan otomasyon yazılımı için analiz çalışmaları tamamlanmıştır. Geliştirme ve test çalışmaları devam etmektedir. Test aşamasını müteakiben 2005 yılı sonu itibarıyla yaygınlaştırma aşamasına geçilecektir. Ticaret Sicil Gazetesi Arşiv Sistemi için ihale yapılmış ve yüklenici firma ile Mayıs 2005 itibarıyla sözleşme imzalanmıştır. Çalışma takvimine uygun şekilde otomasyon sistemi ile arşiv sisteminin entegre biçimde geliştirilmesi süreci devam etmektedir.
28	Kamu Personeli Bilgi Sistemi	Devlet Personel Başkanlığı	Projenin teknik alt yapısının oluşturulması için gerekli şartname oluşturularak, Devlet Personel Başkanlığı adına satın alınmasına ilişkin yazı Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.
29	Adres Kayıt Sisteminin oluşturulması	İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)	Adres Bilgi Sistemi Kanunu Tasarısı Taslağı hazırlanarak bakanlıkların görüşüne sunulmuştur.
30	Akademik tez veritabanı	Yüksek Öğretim Kurulu	Yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlilik tezlerinden oluşan koleksiyonun İnternet üzerinden tam metin erişimini sağlamak üzere sayısallaştırılması ve tezlerin sayısal ortamda kabul edilmesi ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır. Mevcut koleksiyonun sayısallaştırılması işleminin hizmet alımı ile gerçekleştirilmesi öngörüldüğünden, ihale şartnamesine temel oluşturacak yapılabirlik etüdü tamamlanmıştır. Sayısal Arşiv için gerekli olan disk kapasitelerinin ve yedekleme ünitelerinin temini için teknik şartname hazırlanmış olup alım işlemleri 2005 yılının ikinci yarısında gerçekleştirilecektir.
31	e-Askerlik işlemleri	Milli Savunma Bakanlığı	"Asker Alma Bilgi Sistemi" projesi ihale aşamasına gelmiştir. Teknik Şartname hazırlığı MSB bünyesinde devam etmektedir.
32	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı	Bakanlığın alt birimlerinde birbirinden bağımsız yürütülen projeler bulunmakla beraber Tarım Bilgi Sistemine ait tanım ve kapsam henüz ortaya konmamıştır. Bakanlıkça Tarım Bilgi Sistemine dönüştürülmeye çalışılan Dünya Bankası kaynaklı ARIP Projesinin ihalesi 29.07.2005 tarihinde yapılmıştır. Tarım Bilgi Sisteminin kurulabilmesi için Bakanlık birimleri arasındaki kopukluk ve kurumlar arası ihtilaf giderilmelidir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
33	Kamu bilgi sistemleri acil durum yönetimi	TÜBİTAK-UEKAE	İhtiyaçların tespit edilerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi konusunda işbirliği yapmak ve bilgi paylaşımında bulunmak üzere 29.06.2005 tarihinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantı sonucunda TÜBİTAK-UEKAE tarafından yapılacak çalışmalarla ilgili yazı gönderilmesi ve bu yazıda çalışmaların kapsamının belirtilerek iş birliği talebinde bulunulmasına karar verilmiştir. Çalışmalar devam etmektedir.
34	Bilgisayar sahipliğinin yaygınlaştırılması	DPT	Çeşitli kurumların yer aldığı bir çalışma grubu kurulmuş ve ilk toplantı 02.08.2005 tarihinde DPT'de yapılmıştır. Vergi indirim, satış koşulları, satış sonrası hizmetler, yerli katkı ve benzeri konular incelenmektedir.
35	Birlikte çalışabilirlik için veri paylaşımı	DPT	16.06.2005 tarihinde DPT Müsteşarlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinin de katıldığı bir toplantı düzenlenerek eylemin amacı ve kurulacak çalışma grupları hakkında bilgi verilerek çalışma gruplarının muhtemel katılımcıları belirlenmiştir.
36	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) oluşturmaya yönelik altyapı hazırlık çalışmaları	Tapu ve Kadastro Gn. Md.	29.07.2005 tarihinde ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katıldığı ilk toplantıda Eylemin yürütülebilmesi için üç komisyon oluşturulmuştur.
37	Kamuda Elektronik Kayıt Yönetimi	Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn. Md.	"Elektronik Belge Yönetimi Sistem Kriterleri Referans Modeli Taslağı" hazırlanmıştır. Söz konusu çalışmaya Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ve DPT Bilgi Toplumu Dairesinin İnternet sitelerinde yer verilmiş olup ilgili kurum ve kuruluşlar ile kamuoyunun görüş ve önerilerinin alınması süreci devam etmektedir.
38	Kamu kurumları İnternet sitesi kılavuzunun hazırlanması	TÜBİTAK	Literatür araştırması tamamlanmış olup, çalışma takvimi belirlenmiştir.
39	Yerel yönetimlerde verilecek elektronik hizmet standartlarının belirlenmesi	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)	12.09.2005 tarihindeki ikinci toplantıda çalışma yönergesi ile çalışma konuları tartışılmış ve ortaya konan yedi çalışma başlığında çalışacak katılımcılar belirlenmiştir. Çalışma yönergesinin hazırlanması ve çalışma komisyonlarının bu yönerge uyarınca çalışmalarına başlaması kararlaştırılmıştır.

6 E-SAĞLIK

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
40	Sağlık hizmeti veren ve ödeme yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin değişimi	Sağlık Bakanlığı	Sağlıkta Dönüşüm Programı Sağlık Bilgi Sistemi çalışmaları çerçevesinde İTU desteği ile "Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı" (RFI) yayımlanmıştır. Sektörden gelen çözüm önerileri değerlendirilmektedir. Ayrıca, klinik ve idari verilerin değişimine yönelik AR-GE projesi geliştirilmiştir.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
41	Aile Hekimliği Bilgi Sistemi	Sağlık Bakanlığı	Aile Hekimliği Bilgi Sistemi ihalesi tamamlanmış ve pilot il seçilen Düzce'de kurulum çalışmaları tamamlanarak uygulamaya geçilmiştir. Hastaneler ile birlikte çalışabilirliğin sağlanması amacıyla "Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı" çerçevesinde sektörden gelen çözümler değerlendirilmektedir.
42	Hastane (İkinci Basamak) Yönetim Bilgi Sistemi	Sağlık Bakanlığı	Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında "Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı" çerçevesinde sektörden gelen çözümler değerlendirilmektedir. Sağlık yönetim bilgilerinin elde edildiği Hastane Bilgi Sistemleri Asgari Modülleri belirlenecektir.
43	Elektronik Hasta Kayıtları (EHK)	Sağlık Bakanlığı	Elektronik Hasta Kayıtları standartlarına ilişkin Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu Sağlık Bilişimi Teknik Komitesi (ISO TC 215) çalışmaları takip edilmektedir. "Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı" çerçevesinde konu ile ilgili sektörden gelen çözüm önerileri değerlendirilmektedir.
44	Sağlık Kayıtları Mahremiyetinin korunması	Sağlık Bakanlığı	Sağlık bilgilerinin güvenlik, mahremiyet ve gizliliğinin sağlanmasına yönelik çalışmaların elektronik imza boyutu Bakanlık ile TÜBİTAK tarafından birlikte yürütülmektedir. "Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı" çerçevesinde sayısal güvenlik konusunda sektörden gelen çözüm önerileri değerlendirilmektedir.

7 E-TİCARET

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
45	Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin oluşturulması	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi'nde TOBB sorumluluğunda çalışmaları sürdürülen ve Ticaret Sicil Gazetesi, TESK, Dernekler ile Vakıflara ait verileri içeren 4 ana veri kaynağı bulunmakla beraber projenin iş-zaman planı, veritabanı tasarımı vb. çalışmaları henüz başlatılmamıştır.
46	KOBİ'lere e-Ticaret destekleri	KOSGEB	KOBİ'lere verilecek Bilgi Ağları ve e-İş, Yazılım ve Sıfır Faizli Bilişim Kredisi desteklerinin uygulama usul ve esasları ile kriterlerinin hazırlanması hususlarında çalışmalar yürütülmekte olup e-Ticarete yönlendirme, yazılım desteklerinin yönerge ve tedarikçi kriterleri tamamlanmıştır. Tedarikçi havuzunun oluşumunu teminen başvurular alınmaya başlamıştır.
47	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması	Gümrük Müsteşarlığı	Pilot Projenin hayata geçirilebilmesi için TİM ve grup adına Gümrük Müsteşarlığı arasında bir protokol Ağustos 2004 tarihinde imzalanmış ve çalışmalara başlanılmıştır. Prototip uygulama için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri'ne ait belgeler elektronik ortama aktarılmıştır.

No	Eylem	Sorumlu Kuruluş	İzleme
48	Ortak e-Ticaret bilgi havuzunun oluşturulması	DTM	TOSYÖV tarafından hazırlanan ve TTGV Yönetim Kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul edilen "e-Ticaret Bilgi Havuzu Etüd Projesi", AR-GE yardımlarından yararlanmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığının onayından da geçmiştir.
49	Elektronik faturanın kullanım usul ve esaslarının belirlenmesine yönelik hazırlık çalışmalarının yapılması	Maliye Bakanlığı	Elektronik ortamda belge kullanılması ve defter tutulmasına yönelik olarak Vergi Usul Kanununun mükerrer 242 ve 257 nci maddelerinde bazı düzenlemeler yapılmıştır. Elektronik ortamda fatura kullanımı çalışmaları için elektronik fatura uygulaması yapan ülkelerin sistemleri araştırılmaktadır. İlgili kurumlara görüşleri sorulmuş olup, bu görüşler mevzuatın oluşturulması aşamasında değerlendirilecektir. Elektronik ortamda fatura kullanımı ve defter tutulması ile ilgili bir tebliğ taslağı hazırlanmıştır.
50	Ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması	Maliye Bakanlığı	

BÖLÜMLER

BİLGİ TOPLUMU STRATEJİSİ

GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu stratejisi, Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümünde ulaşması gereken temel hedefleri ortaya koyacak ve bu hedeflere ulaşmak için izlenmesi gereken politika, yöntem ve araçlar ile gerekli olan kaynakları içerecektir.

Bilgi toplumu stratejisi, ülkemizin bilgi toplumuna geçiş sürecinde en önemli ve temel araç olarak değerlendirilmektedir. Ekonomik ve sosyal yaşamın tüm alanlarını ilgilendiren bilgi toplumu stratejisi; bilgi ve iletişim teknolojileri, sosyal dönüşüm, iş ortamı ve girişimcilik, etkin kamu yönetimi konularını kapsayacak, ayrıca, kurumsal yapılanma ve yönetim modeli ile iletişim stratejisi de hazırlanacaktır. Strateji çalışması ile sadece hedefler değil, aynı zamanda bu hedeflere ulaşmak için yapılması gerekli orta ve uzun dönemli eylemler de belirlenmiş olacaktır.

Bilgi toplumu stratejisine esas teşkil edecek olan Bilgi Toplumuna Dönüşüm Politikası 10.06.2004 tarihinde yapılan e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu VI. toplantısında kabul edilmiştir. Stratejinin oluşturulmasına yönelik hizmet alımı ihale süreci sonuçlandırılmış olup, çalışmalar Mayıs 2005'de başlamıştır. Strateji çalışmaları 2005 yılı sonunda tamamlanmış olacaktır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 1
Eylem Adı	: Bilgi toplumu stratejisinin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	: DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları - Üniversiteler - İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi Toplumu Stratejisine temel teşkil edecek çalışmaların yapılması için açılan danışmanlık ihalesi sonuçlandırılmış ve çalışmalar Mayıs 2005'de başlatılmıştır. Strateji Belgesi, 2005 yılı sonunda oluşturulmuş olacaktır. Strateji; bilgi ve iletişim teknolojileri, sosyal dönüşüm, iş ortamı ve girişimcilik, etkin kamu yönetimi konularını kapsayacak, ayrıca, kurumsal yapılanma ve yönetim modeli ile iletişim stratejisi de hazırlanacaktır. Strateji Belgesi, aynı zamanda e-devlet konusunda önceliklendirilmiş eylem planını da içerecektir.

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun 10.06.2004 tarihli toplantısında kabul edilen "Bilgi Toplumu Dönüşüm Politikası" belgesi, hazırlanmakta olan Bilgi Toplumu Stratejisi'ne temel teşkil edecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

TEKNİK ALTYAPI VE BİLGİ GÜVENLİĞİ

GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumuna dönüşümde ihtiyaç duyulan güvenli bir teknik altyapının oluşturulması e-Dönüşüm Türkiye Projesinin temel hedeflerinden biridir. Tüm sosyo-ekonomik kesimlerden kullanıcıların makul fiyatlarla erişebildiği, güvenli ve güvenilir teknik altyapı bilgi toplumuna dönüşümün vazgeçilmez unsurudur. Bu amaçla 2005 Eylem Planında “Teknik Altyapı ve Bilgi Güvenliği” bölümünde 6 eyleme yer verilmiştir.

Elektronik ortamdan sunulan içeriğin her geçen gün zenginleşmesi ile birlikte, bu içeriğe daha hızlı erişim sağlayacak teknolojilere olan ihtiyaç da artmaktadır. “Genişbant” olarak isimlendirilen bu teknolojilerin yaygınlaştırılması ve erişiminin kolaylaştırılması tüm dünyada bilgi toplumuna dönüşümün önemli bir bileşeni olarak kabul edilmekte, ülkeler bu doğrultuda stratejiler geliştirmektedir. Bu bölümde 2 numaralı eylem olarak yer verilen “Genişbant Stratejisi” eylemi ile ülkemizde genişbant altyapısının geliştirilmesi yönünde Bilgi Toplumu Stratejisi ile uyumlu bir yol haritası oluşturulması hedeflenmiştir. Eylem, Ulaştırma Bakanlığı'nın sorumluluğundadır.

“Yeni Nesil Telekomünikasyon Hizmetleri” eylemi ile yeni nesil mobil hizmetlerin sunulabilmesi için yapılması gerekli idari, teknik ve ekonomik çalışmalara dayanak teşkil edecek strateji oluşturulması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, sorumlu Kuruluş olan Telekomünikasyon Kurumu tarafından çalışmalar başlatılmış ve bu kapsamda ilgili tarafların görüşlerinin alınması amacıyla bir anket çalışması da yapılmıştır. Eylemin çıktısı olacak raporun hazırlanması çalışmaları sürmektedir.

“Alternatif Erişim Teknolojileri” eyleminin amacı mevcut erişim teknolojilerine alternatif veya tamamlayıcı olabilecek teknolojilerin incelenmesidir. Bu eylem kapsamındaki çalışmalara henüz başlanamamıştır.

Hizmet sunumunda elektronik ortamdan faydalanılması, kaçınılmaz olarak bu ortamın getirdiği güvenlik sorunlarını, dikkate almayı da gerektirmektedir. “Kamu Kurumları Bilgi Güvenliği Risk Analizi” eylemi ile özellikle kritik bilgileri tutan kamu kurumlarının mevcut sistemlerinin analiz edilerek bilgi güvenliği konusunda izlenecek politikaların ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, sorumlu kuruluş olan TÜBİTAK-UEKAE tarafından ilgili kamu kurumlarının da katılımıyla bir toplantı düzenlenmiş ve eylem kapsamında yapılacaklar ile ilgili görüşler paylaşılmıştır.

“Akıllı Kartların Kamuda Kullanımı Konusunda Ön Çalışma Yapılması” eylemi ile elektronik ortamda sunulacak kamu hizmetleri için akıllı kartların kullanımı konusunda dünya örneklerinin incelenmesi ve ülkemizde kullanım konusunda bir uygulama planı geliştirilmesi amaçlanmıştır. Eylem

kapsamında, ilgili kurumların da katılımı ile bir toplantı yapılmış ve akıllı kartların kullanılacağı uygulamalar ile kart üstünde tutulması gerekli bilgiler konusunda fikir alışverişinde bulunulmuştur.

“Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Açık Kaynak Kodlu Yazılımların Uygulanabilirliği” eylemi ile hukuki, idari ve mali boyutları da dahil olacak şekilde bu yazılımların kamuda kullanımının incelenmesi ve bir kamu kurumunda pilot uygulama geliştirilmesi amaçlanmıştır. Sorumlu kuruluş olan TÜBİTAK-UEKAE tarafından çalışmaların “Uygulanabilirlik Raporu”, “Göç Planı” ve “Pilot Uygulama” başlıkları altında yürütülmesine karar verilmiştir. İlgili tarafların da katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda çalışma grupları ve programları oluşturulmuştur.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	2
Eylem Adı	:	Geniş Bant Stratejisi
Sorumlu Kuruluş	:	Ulaştırma Bakanlığı
		- Sağlık Bakanlığı
		- MEB
		- DPT
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- TÜBİTAK
		- Telekomünikasyon Kurumu
		- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
		- Üniversiteler
		- TT A.Ş.
		- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Yaygın ve kolay kullanılabilir geniş bant teknolojisi ve çözümlerinin tartışılmasına ve politika ve stratejilerin belirlenmesine olanak sağlayacak bir dizi çalışma oturumu düzenlenmiştir. Bu oturumlarda; bilgi toplumuna dönüşüm için temel bazı yaklaşımlar üzerinde durulmuş ve geniş bant erişimi ile bilgi toplumuna geçiş arasındaki ilişkiler irdelenmiştir.

Değerlendirmeler sonucunda, öncelikle geniş bant stratejisinin vizyon, amaç ve taktik alanlarının belirlenmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Tartışma konuları ve rapora aktarılacak ana noktalar:

- Herkes için bilgi toplumu
- Bilgi toplumunda güvenlik ve güvenilirlik
- Bilgi teknolojilerinin kullanımını artırıcı çalışmalar
- Bilgi toplumuna katkı sağlayacak servislerin gelişimi (e-posta, web, vb.)
- Bilgi toplumu hizmetlerine erişebilirlik
- Hizmetlerin İnternete aktarılması olarak belirlenmiştir.

Türkiye'deki mevcut altyapılar ile ilgili çalışmalar tartışılmış ve aşağıda sayılan konularda daha detaylı inceleme yapılmasına karar verilmiştir.

- Geniş Bant Ağlar
- Geniş Bant Hizmet Sunan Operatörler
- İnternet Servis Sağlayıcıları
- Ulusal İnternet Altyapısı
- Türk Telekom'un gelecek 5 yıllık altyapı vizyonu
- Türk Telekom'un özelleşme sonrası durumu ve evrensel hizmet
- Yapılması gereken yasal düzenlemeler
- Özel sektörün İnternet altyapısına yaklaşımları
- Ağ ve bilgi güvenliği alanında yapılan çalışmalar
- e-İmza uygulamasının etkileri

- Arabağlantı çalışmalarının son durumu

Oturumlarda ayrıca, ülkemizde kullanılan ve kullanılabilir olacak geniş bant erişim teknolojilerinin incelenmesi gerektiği anlaşılmış ve incelemeye konu mevcut teknolojiler;

- xDSL
- Kablo TV zerinden İnternet Erişimi
- Wi-Fi

ve gelecekte kullanılabilir olacak teknolojiler ise;

- UMTS / 3G
- Sabit Geniş Bant Telsiz Erişim (Fixed Broadband Wireless Access)
- Uydu
- Fiber Optik Ağlar
- PLC (Power Line Communication – Elektrik Hatları zerinden Veri İletişimi)
- WiMax
- İnteraktif Sayısal TV (DVB-T)

olarak belirlenmiştir.

Toplantılar sonucunda;

- Geniş bant politikasının belirlenerek İnternet erişim ve yaygınlığının gelecek beş yıllık planlaması
- Kırsal alanda altyapının geliştirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi
- nlemlere ve planlamaya göre birlikte alışılabilirlik ve destekleme planlarının hazırlanması
- Bölgesel hibe ve fonların araştırılarak altyapı maliyetlerinin düşürülmesi ve bu sayede kullanıcıya ucuz erişim hizmeti sunulması
- Rekabetin ucuz hizmete etkisinin incelenmesi
- Altyapı için (fiber, bakır, vs.) yapılacak yatırım maliyetlerin hesaplanması
- Kırsal alanda iletişim yatırımlarının sbvvanse edilmesi için bir çalışma planı oluşturulması
- Telekomünikasyon sektöründe vergi indirimlerinin irdelenmesi
- Eğitimde İnternetin yaygınlaşması için politikaların belirlenmesi gerektiği konusunda fikir birliği oluşmuştur.

Stratejinin belirlenmesinin ardından yakın dönemde kullanılacak etkin erişim teknolojilerinin hayata geçirilmesinin “ulusal politika” olarak ulusal programa eklenmesi ve ekonomik açıdan uygun teknoloji üretiminin ülke içerisinde yapılabilmesi için gereken yasal düzenlemelerin araştırılması gerekmektedir. Bakır kablo üzerinden genişbant veri iletişimi ile gelecekte kullanılacak teknolojiler hususunda politikaların oluşturulması gereği de ortaya çıkmıştır.

Diğer taraftan, oluşturulan stratejinin llmesi için zaman çizelgelerinin, başarı faktörlerinin ve ölçümlendirme kriterlerinin belirlenmesi gereklidir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Hizmet sağlayıcıların altyapı yaygınlığı, altyapı maliyetleri ve ne kadar yaygın hizmet sundukları ile ilgili bilgilere ulaşmakta güçlükler çekilmektedir. Ayrıca, ulaşılan bilgilerin doğruluğu konusunda da tereddüt hasıl olmuştur.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 3
Eylem Adı	: Yeni nesil mobil telekomünikasyon hizmetleri (3G)
Sorumlu Kuruluş	: Telekomünikasyon Kurumu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Ulaştırma Bakanlığı - UMTS Ulusal Koordinasyon Kurulu

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem kapsamında 3G teknolojisinin Türkiye'ye kazandırılması amacıyla, farklı frekans bantlarında uygulanabilecek 3G hizmetleri ve altyapılarında GZTF (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Tehditler ve Fırsatlar) analizi yapılması ve ülkemize yönelik stratejinin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Bu çalışma çerçevesinde 3G olarak kabul edilen hizmetleri ve uygulamaları, 3G teknolojileri, 3G yetkilendirmelerinde dikkat edilecek unsurlar ile yetkilendirme zamanı konusunda strateji oluşturulması ve bu kapsamda Türk telekomünikasyon sektörünün ekonomik şartları, söz konusu hizmet pazarında doğacak talepler ve şartlar ile mevcut koşulların analizinin yapılması, frekans tahsisi ve teknik standartlar açısından dünyadaki uygulamalarla uyumluluğun sağlanması gibi konuları kapsamı hedeflenmektedir.

Telekomünikasyon Kurumu'nda 31.01.2005 itibarı ile konuya ilişkin çalışmalar başlatılmış olup, halihazırda rapor üzerine çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu rapor büyük ölçüde tamamlanmıştır.

Ayrıca, strateji çalışmasında değerlendirilmek üzere özellikle ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan görüş almaya yönelik bir anket formu hazırlanarak sektör temsilcilerinin yanında üniversiteler ve ilgili resmi kurum ve kuruluşların da bu konudaki değerlendirmelerinin alınması amaçlanmıştır. Görüşler yazılı ve elektronik ortamda Kurumun ilgili birimine iletilmekte olup, süreç tamamlanma aşamasındadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : 4
- Eylem Adı : Alternatif erişim teknolojileri
- Sorumlu Kuruluş : Ulaştırma Bakanlığı
- DPT
 - TÜBİTAK
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :
- Telekomünikasyon Kurumu
 - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
 - Üniversiteler
 - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ülkemizdeki yaygın İnternet erişim teknolojilerine alternatif olabilecek ve son kullanıcıya düşük maliyetli ve hızlı İnternet erişimi sunabilecek teknolojilerin diğer ülkelerde ne oranda kullanıldığı, maliyetleri ve ülkemiz coğrafyasına nasıl uygulanabileceği incelenmekte ve bu kapsamda aşağıdaki teknolojiler ele alınmaktadır:

- DSL (Digital Subscriber Line)
- Kablo TV
- WiFi ve WiMax
- Uydu üzerinden erişim
- Enerji hatları üzerinden veri iletimi
- UMTS / 3G
- Interaktif Sayısal TV (DVB-T)
- PSTN üzerinden erişim

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Alternatif teknolojilerin kurulması durumunda maliyetin ne olacağına ilişkin bilgilere erişmekte zorluklar yaşanmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Alternatif teknolojilerin uygulanmakta olduğu yerlerde kullanım şekli ve oranlarının incelenmesi ile ileriye dönük yatırımların maliyetleri ve ülke kaynaklarının verimli kullanımı sağlanabilir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **5**
- Eylem Adı : Kamu kurumları bilgi güvenliği risk analizi
- Sorumlu Kuruluş : TÜBİTAK-UEKAE
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :
- DPT
- Telekomünikasyon Kurumu
- Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eylem çalışmaları kapsamında, başta kritik bilgileri kullanan merkezi kurumlar olmak üzere, kamu kurumlarının sahip olduğu mevcut bilgi sistemlerinin analiz edilerek bilgi güvenliği konusunda izlenecek politikalar ve alınacak önlemlere ilişkin önerilerin belirlenmesi konusunda işbirliği yapmak ve bilgi paylaşımında bulunmak üzere bir toplantı yapılmıştır. 29.06.2005 tarihinde TÜBİTAK-UEKAE bünyesinde yapılan toplantıya Dışişleri Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, Kamu İhale Kurumu, BDDK ve RTÜK temsilcileri katılmıştır. Toplantıda TÜBİTAK-UEKAE tarafından ortak payda oluşturmak amacıyla genel bilgilendirme yapılmış, risk analizi, risk değerlendirmesi, risk tedavisi konularında detaylı bilgi sunulmuştur. Genel bilgilendirmenin ardından eylem çalışmaları kapsamında neler yapılması gerektiği ve kurumlardan ne tür yardımlar beklendiği ifade edilmiştir. Son olarak, kurumların düşünceleri alınmış ve risk analizi konusunda buldukları son durum öğrenilmiştir. Toplantı sonucunda TÜBİTAK UEKAE tarafından, ilgili kurumlara yazı gönderilmesine ve bu yazıda çalışmaların kapsamının belirtilerek işbirliği talebinde bulunulmasına karar verilmiştir. Toplantı sırasında ayrıca;

- Davet edilen kamu kurumlarının nasıl belirlendiği
- Yapılacak çalışmaların kapsamı,
- Bu çalışmalardan beklenen sonuçların neler olduğu,
- Kamu kurumlarına yapılacak işbirliği talebinin nasıl yapılacağı,
- Başka kamu kurumlarından katılım konusunda neler yapılabileceği ve hangi kurumların çalışmalara dahil edilebileceği

hususları ele alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : 6
- Eylem Adı : Akıllı Kartların kamuda kullanımını konusunda ön çalışma yapılması
- Sorumlu Kuruluş : TÜBİTAK
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :
- Adalet Bakanlığı
 - İçişleri Bakanlığı
 - Maliye Bakanlığı
 - Sağlık Bakanlığı
 - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
 - DPT
 - NVİ Gn. Md.
 - Emniyet Gn Md.
 - TT A.Ş.
 - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
 - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Akıllı kartların kamuda kullanım alanlarının belirlenmesi ve kullanılması muhtemel kartların taşıyacağı asgari bilgilerin belirlenerek kart sayısının azaltılması konusunda işbirliği yapmak ve bilgi paylaşımında bulunmak üzere 29.06.2005 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenliği Bakanlığı, DPT, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımıyla bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda TÜBİTAK-UEKAE tarafından eylemin amacı açıklanmış ve eylem kapsamında yapılması beklenen çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir. Katılımcı kamu kurumlarının temsilcileri tarafından, kendi kurumları bünyesinde akıllı kart kullanımı ihtiyacı olup olmadığı ve eğer ihtiyaç duyuluyorsa beklentilerinin neler olduğu konusunda açıklamalar yapılmıştır. Toplantı sonucunda TÜBİTAK-UEKAE tarafından akıllı kart üzerinde bulunması beklenen bilgiler konusunda kurumlardan yazılı görüş alınmasına karar verilmiştir. Toplantı sırasında ayrıca aşağıdaki tespitlerde bulunulmuştur:

- Pasaport konusu akıllı kartın dışındadır. Bu konuda uluslar arası antlaşmalar ve bunların getirdiği yükümlülükler nedeniyle belirlenen standartların dışına çıkılması mümkün değildir.
- Nüfus Cüzdanı olarak akıllı kart verilmesi konusunda AB'de geri adım atılmıştır. Bu konuda AB ile imzalanan ikili antlaşmalar nedeniyle akıllı kart üzerinde kimliği belirleyici asgari bilginin dışında bilgi bulunması istenilmemektedir.
- Parmak izi gibi bir biyometrik yöntemle entegre edilen ve asgari kimlik bilgisi taşıyan tek bir kartın, nüfus cüzdanı, sosyal sigorta kartı (SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı) ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün görüşü alındıktan sonra ehliyet olarak kullanılmasının mümkün olabileceği anlaşılmıştır.

- Emekli Sandığı temsilcisi tarafından, 2001 yılında 8 Kb'lik bir kartla ve 4000 kullanıcıyla yapılan bir pilot uygulama konusunda bilgi verilmiştir.
- Kurumlardan alınacak bilgilerin toplanmasından sonra 2005 yılı Ağustos ayı sonunda yeni bir toplantı daha yapılmasına karar verilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	7
Eylem Adı	:	Kamu kurum ve kuruluşlarında açık kaynak kodlu yazılımların uygulanabilirliği
Sorumlu Kuruluş	:	TÜBİTAK - UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Çalışmalar kapsamında; 14.06.2005 tarihinde kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve özel kesim temsilcilerinin yer aldığı bir toplantı düzenlenmiştir. Çalışmaların 3 İş Paketi (İP) halinde yürütülmesine karar verilmiştir. Her iş paketinin katılımcı bir şekilde yürütülmesi amacıyla bir İnternet sitesi (<http://kdep7.org.tr>) açılmış olup, çeşitli e-posta listeleri oluşturulmaktadır. Toplantıda iş paketlerine ilişkin çalışma grupları kurulmuş ve çalışma programları oluşturulmuştur.

İP1 - Uygulanabilirlik Raporu : Kamu kurum ve kuruluşlarında açık kaynak kodlu yazılımların uygulanabilirliğini; idari, mali ve hukuki boyutlardan irdeleyen bir strateji raporu hazırlanacaktır. Bu raporun oluşturulması başta DPT olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları, STK'lar ve önde gelen sektör aktörlerinin yer aldığı bir çalışma grubu eliyle gerçekleştirilecektir. İş paketi kapsamındaki çalışmaların Eylül 2005'te tamamlanması planlanmaktadır.

İP2 - Göç Planı : Kamu kurum ve kuruluşlarının kapalı-ticari tescilli yazılımlardan açık kaynak kodlu yazılımlara geçişe karar vermeleri durumunda bunun en uygun yolunu bulmaları, planlamaları ve uygulamaları için yararlanabilecekleri bir göç planı (migration plan) oluşturulacaktır. Bu kapsamda; açık kaynak kodlu yazılımlar üzerinde çalışan şirketler, uygulamaya geçmiş kamu kurumları ve STK'lardan oluşan bir çalışma grubu oluşturulacaktır. Hazırlanacak rapor, çalışma grubunun son görüşleri doğrultusunda kılavuz formatına dönüştürüldükten sonra yayınlanacaktır. İş paketi sorumlusu olarak Linux Kullanıcıları Derneği (LKD) belirlenmiştir. İş paketi kapsamındaki çalışmaların Eylül 2005'te tamamlanması planlanmaktadır.

İP3 - Pilot Uygulama : Hazırlanan göç planına uygun olarak ve uygulanabilirlik raporunda belirtilen hususların geçerliliğini izlemek amacıyla seçilen bir kamu kurumunda açık kaynak koda geçişe ilişkin pilot uygulama gerçekleştirilecektir. Pilot uygulama için TÜBİTAK-UEKAE tarafından geliştirilen PARDUS Ulusal İşletim Sistemi'nin kullanılması planlanmaktadır. İş paketi sorumlusu olarak Ulusal Dağıtım Projesi grubu görev alacaktır. Pilot uygulama, Ekim-Aralık 2005 döneminde hayata geçirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

EĞİTİM VE İNSAN KAYNAKLARI

GENEL DEĞERLENDİRME

Bilgi toplumu, bilgi ve iletişim teknolojileri ile beraber nitelikli insan kaynağına da ihtiyaç duymaktadır. Etkin şekilde kullanılmayan teknolojiler ve bu teknolojiler yardımıyla üretilmekle birlikte yararlı bir şekilde işlenip kullanılmayan bilgiler, neticede zaman, emek ve kaynak israfına neden olmaktadır. Bilgi, ancak nitelikli insanlar tarafından üretilip, yine nitelikli insanlar tarafından hem günlük yaşamda hem de karar alma süreçlerinde etkin bir şekilde kullanıldığında, bilgi toplumunun gereği yerine gelmiş olacaktır. Bu amaçla; Eylem Planlarının bu bölümünde bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasına ve yetiştirilmesine yönelik eylemlere yer verilmiştir.

2003-2004 Kısa Dönem Eylem Planındaki eylemlerin bir kısmı ile Türkiye genelinde bir çok eğitim kurumuna ADSL güvenli İnternet erişimi ve hizmetleri sağlanmıştır. İlköğretim okullarına Bilgi Teknolojisi Sınıfı kurulması ve okullarda kullanılacak Eğitim Portalı çalışmaları ise 2005 yılı içinde tamamlanacaktır. Diğer taraftan, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında bulunan bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ayrıca, eğitimde kalite ve verimliliğin artırılması amacıyla, bilgi teknolojilerinin etkin ve yararlı şekilde kullanılmasına yönelik olarak ilköğretim sınıflarını kapsayan bazı derslerin müfredatlarının çağın gerekleri ve teknolojilerine uygun hale getirilmesi ve yenilenmesi çalışmaları tamamlanarak kamuoyuna duyurulmuştur. Bununla birlikte, Hizmetiçi Eğitim Daireleri aracılığı ile bilgisayar okur yazarlığı, İnternet kullanımı ve çağdaş eğitim araçlarının kullanımı konularında eğitimler verilmektedir.

Bilgi toplumuna geçiş sürecini başlatmış olan ülkemizin bu süreçte en temel unsur olan nitelikli insana duyduğu gereksinim yüksektir. Ülkemiz, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmakla beraber, bu insan kaynağının bilgi toplumunun ihtiyaç duyduğu yüksek niteliklere ulaştırılması en temel zorunluluklardan birisidir. Önümüzdeki yıllarda bilgi toplumunun vaat ettiği refah seviyesine ulaşabilmek için, gelişmiş ülkelere göre yüksek oranda bulunan genç nüfusumuzun çağın gereklerine uygun eğitimi almasının sağlanması özel önem arz etmektedir. Bununla beraber, mevcut iş gücünün eğitim düzeyi de yükseltilmelidir. İşgücü içindeki okur yazarlık düzeyini yükseltirken, aynı zamanda bilgisayar okur yazarlığının da her kesime kazandırılması bir zorunluluktur.

KDEP'teki tüm bu çalışmalar ile eğitim sistemimizin ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi ve nitelikli insan gücünün temini konusunda önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Bu ilerlemeleri daha üst seviyelere çıkarmak, kamu çalışanlarının bilgisayar yetkinliğinin artırılması

ile özel sektörün bu alandaki nitelikli eleman açığının kapatılması ve e-sınav uygulaması gibi değişik alanlardaki ihtiyaçları da kapsam içine almak üzere 2005 Eylem Planının bu bölümünde 10 eyleme yer verilmiştir.

Bu bölümde yer alan eylemlerle, eğitim sistemlerinin bilgi teknolojilerine dayalı olarak yenilenmesi ve yaygınlaştırılması, okullarda öğretmenler ve öğrencilerin İnternete ve çoklu ortam kaynaklarına uygun düzeyde erişimi, öğretmen, öğrenci, silah altında bulunan er ve erbaşlar ile kamu çalışanlarının yeni teknolojileri kullanma becerilerini artırmaları, güvenli İnternet kullanımı hakkında toplumda farkındalık yaratılması, e-sınav uygulaması, e-ticarete yönelik nitelikli eleman yetiştirilmesi ve bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması amaçlanmıştır.

İşitme engelliler ile eğitilebilir zihin engelliler ilköğretim okulları için TEP II. Faz kapsamında toplam 70 adet BİT sınıfının kurulum çalışmaları sürmektedir. Diğer taraftan, öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi sınıfları ve buna bağlı iletişim araçlarından; bu kurumlara devam eden öğrencilerle birlikte bu teknolojilerin bulunmadığı diğer kurumlarda çalışan personel, öğrenciler ve çevre halkının yararlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde erbaş ve erlere yönelik olarak Şubat 2000'den bugüne kadar açılan 1.879 adet bilgisayar eğitimi kursunda toplam 35.323 erbaş ve er eğitim almıştır. e-Ticarete yönelik nitelikli eleman yetiştirilmesi için verilecek eğitimler hususunda ise ihale için Resmi Gazete'de ilan aşamasına gelinmiştir.

Tüm bu çalışmalar ile eğitim sistemimizin ihtiyaç duyduğu bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi ve nitelikli insan gücünün temini amaçlanmaktadır. Söz konusu teknolojileri kullanacak öğretmen ve öğrencilerin eğitimleri için başlatılan çalışmalar ise sürdürülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	8
Eylem Adı	:	Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı planlamasının yapılması
Sorumlu Kuruluş	:	DPT
		- MEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- YÖK
		- Üniversiteler
		- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı profilinin belirlenmesi, mesleklerin ve örgün ve yaygın eğitimin bu profile göre yapılabilmesi için insan kaynağı planlaması çalışmalarının yapılması amaçlanmaktadır. IX. Plan çalışmaları kapsamında kurulan başta yükseköğretim olmak üzere Özel İhtisas Komisyonları bilgi toplumunun gerektirdiği insan kaynağı profilinin belirlenmesine yönelik alanlarda da çalışmalar yapacaktır. Komisyonlarca hazırlanacak raporların IX. Plan ve bu eylem kapsamındaki çalışmalarda da kullanılması hedeflenmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

İnsangücü planlaması konusunda yararlanılabilecek veri kaynağı son derece azdır. Ayrıca, geçen yıl yapılan komisyona katılımın düşük olması, yeni oluşturulacak komisyonlarda da aynı sorunun devam edeceğine işaretir.

D) Çözüm Önerileri

Bu konuda yapılacak çalışmalara temel teşkil edecek verinin temini ile bu eylem çalışmalarına sürekli katılım gerektiğinden, bu sene sonunda tamamlanacak Bilgi Toplumu Stratejisi çalışması perspektifinde ve Özel İhtisas Komisyonu çalışmaları bulguları doğrultusunda, yaşanan tüm sorunlara çözüm getirebilecek bir çalışma/proje önerisi ortaya konmalıdır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 9
Eylem Adı	: Öğretmen ve öğrencilerin bilgisayar okur-yazarlığının artırılması
Sorumlu Kuruluş	: MEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

08.09.2003 tarih ve 2003/75 sayılı Genelge ile başlatılan “Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Projesi” kapsamında 2004 yılında 5.774 faaliyet gerçekleştirilmiş ve 139.578 kursiyer başarı ile kursu tamamlamıştır. Ocak – Mart 2005 tarihleri arasında ise 1.247 faaliyet gerçekleştirilmiş ve 24.775 kursiyer eğitilmiştir.

26.02.2004 tarih ve 2004/18 sayılı Genelge ile başlatılan “Gelecek için Eğitim Projesi” kapsamında 2004 yılında 20.000 öğretmene kurs verilmiştir. Ocak – Mayıs 2005 tarihleri arasında ise 7.000 öğretmen kurstan yararlanmıştıır.

17.03.2005 tarih ve 2005/17 sayılı Genelge ile başlatılan “Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitim Projesi” kapsamında Haziran 2005 itibariyle 115.000 öğretmen sisteme kayıt edilmiş olup, aynı sayıda öğretmene e-posta adresi tahsis edilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

e-Öğrenme yönteminin ülkemizde en geniş kapsamlı ilk uygulaması olan “Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitim Projesi”nde daha çok teknik alt yapı ile ilgili sorunlarla karşı karşıya kalınmıştır.

D) Çözüm Önerileri

Teknik alt yapı ile ilgili sorunların bir an önce giderilmesi ve projenin her aşamasında sorumlu olan personelin resmi olarak belirlenmesi gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **10**
Eylem Adı : Mehmetçik'e temel bilgisayar eğitimi
Sorumlu Kuruluş : Genelkurmay Başkanlığı
- Milli Savunma Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - MEB
- Üniversiteler
- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Türk Silahlı Kuvvetlerinde erbaş ve erlere yönelik olarak Şubat 2000'den Temmuz 2005'e kadar geçen sürede açılan 1879 adet bilgisayar eğitimi kursunda toplam 35.323 erbaş ve er eğitim almıştır. Kurslara devam edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **11**

Eylem Adı : Kamu çalışanlarının bilgisayar yetkinliğinin artırılması

Sorumlu Kuruluş : Devlet Personel Başkanlığı
- Başbakanlık
- Maliye Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - MEB
- DPT
- ÖSYM
- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu çalışanlarının bilgisayar yetkinliğinin artırılması konusunda gerçekleştirilecek çalışmalara dayanak teşkil edecek mevzuat değişiklikleri ile ilgili çalışmalara başlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **12**
Eylem Adı : İlköğretim okullarına Bilgi Teknolojileri Sınıflarının kurulması
Sorumlu Kuruluş : MEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - DPT

B) Yapılan Çalışmalar

TEP II. Faz kapsamında 45 adet İşitme Engelliler İlköğretim Okulu, 25 adet Eğitilebilir Zihin Engelliler İlköğretim Okulu ve iş okullarına yönelik planlama ve ihale yapılmış olup, toplam 70 adet BT Sınıfının kurulum çalışmaları sürmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	13
Eylem Adı	:	Öğretim kurumlarındaki bilgi teknolojisi eğitim mekanlarının topluma açılması
Sorumlu Kuruluş	:	MEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Maliye Bakanlığı - İçişleri Bakanlığı (Valilikler) - Devlet Personel Başkanlığı

B) Yapılan Çalışmalar

Mevzuat değişikliği ile fonların kaldırılmasından dolayı 2554 sayılı Tebliğler Dergisinde “Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi ve İletişim Teknolojisi Araçları ve Ortamlarının Eğitim Etkinliklerinde Kullanımı Yönergesi”nin bazı maddelerinde değişikliğe gidilmiş, hazırlanan yönerge değişikliği, Milli Eğitim Bakanlığı’nın 30.07.2004 gün ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü B.08.0.ETG.0.21.04.01.300.1/11694 sayılı onayı ile yürürlüğe girmiştir.

Mesai saatleri dışında bilgi teknolojisi araçlarının kullanımı esnasında uyulacak kuralların yer aldığı “İnternet Etiği” adı altındaki çalışma Bakanlık Makamınının 18.08.2004 gün ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü B.08.0.ETG.0.21.04.01.300/12602 sayılı Genelgesi ile gereği için Valiliklere, bilgi için merkez teşkilatına gönderilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Kurum yöneticilerinde görülen uygulamaya yönelik çekingenlik ile personel ve ödenek yetersizliği uygulamada karşılaşılan sorunlardır.

D) Çözüm Önerileri

Personele hizmet içi eğitim yoluyla bilgi teknolojisi araçlarının kullanımının öğretilmesi ve okulların ödenek takviyesi ile teşvik edilerek Yönerge’de belirtilen kursların açılması gerekmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 14
Eylem Adı	: Bilgi teknolojileri alanındaki kurs ve sertifikasyon eğitiminin niteliğinin AB standartlarına yükseltilmesi
Sorumlu Kuruluş	: MEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - TSE - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Ülkemizde henüz sertifikasyon sistemi bulunmamaktadır. Ancak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca ülke genelinde belgelendirme ve sertifikasyon sistemine geçilebilmesi için “Ulusal Mesleki Yeterlilikler Kanunu Taslağı” hazırlanmıştır.

Ayrıca, Türkiye’de “Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi” kapsamında AB’ne bağlı ülkelerdeki belgelerin denkliğinin sağlanabilmesi amacıyla “Ulusal Yeterlilik Politika Grubu” toplantılarına iştirak edilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Ülkemizde sertifikasyon sistemi bulunmamaktadır.

D) Çözüm Önerileri

“Ulusal Mesleki Yeterlilikler Kanunu”nun kısa sürede yürürlüğe girmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **15**
Eylem Adı : e-Sınav uygulaması
Sorumlu Kuruluş : MEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - YÖK
- Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi

B) Yapılan Çalışmalar

e-Sınav alt yapı hazırlıkları bağlamında; sınav sisteminin standart ve güvenilir hale getirilmesi amacıyla, Bakanlık bilişim altyapısı tamamlanmış ve e-Sınav uygulamaları için hazır duruma getirilmiştir. Bu kapsamda Bakanlık sunumcu sistemleri omurgasının (Back Bone) yenilenmesi çalışmaları tamamlanmıştır. MEBBİS (Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemi) içerisindeki yazılımların İnternet tabanlı hale getirilmesi, yeni yazılımların uygulamaya konulması çalışmaları ise sürdürülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	16
Eylem Adı	:	e-Ticarete yönelik nitelikli eleman yetiştirilmesi ve istihdamı
Sorumlu Kuruluş	:	KOSGEB
		- Başbakanlık (SYD Gn. Md.)
		- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- İŞKUR
		- TİM
		- Üniversiteler
		- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eğitim hususunda yapılacak ihale için gerekli komisyon oluşturulmuş, yaklaşık maliyet hesaplamaları yapılmış ve Resmi Gazete’de ilan aşamasına gelinmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Emsal çalışma olmadığından maliyet hesaplamalarında güçlük yaşanmıştır.

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **17**
- Eylem Adı : Güvenli İnternet kullanımını konusunda toplumda farkındalık yaratılması
- Sorumlu Kuruluş : MEB
- DPT
 - TÜBİTAK
 - TRT
 - RTÜK
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Telekomünikasyon Kurumu
- TT A.Ş.
 - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
 - Üniversiteler
 - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Güvenli İnternet kullanımının müfredat ile ilişkilendirilmesi kapsamında, tanıtım filmleri ve eğitim materyallerinin (basılı, elektronik) hazırlanması çalışması henüz ön hazırlık aşamasındadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

HUKUKİ ALTYAPI

GENEL DEĞERLENDİRME

e-Dönüşümün başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi, geniş bant erişiminin sağlanması, dijital uçurumun ortadan kaldırılması, bilgisayar okur yazarlığının artırılması gibi erişimle ilgili sorunların giderilmesi yanında içeriğin zenginleştirilmesi, yani kağıt ortamına dayalı olarak yüzyüze iletişimi gerekli kılan klasik kamu hizmetlerinin yerine İnternet ortamında etkileşimli hizmetlerin sunulması gibi ilave tedbirleri de gerektirmektedir.

Ancak, bütün bu hedeflerin gerçekleştirilmesi yine de yeterli olmayıp, yapılan işlemlerin hukuken sonuç doğurabilmesi için özel hukuk alanında “sözleşmelerin kurulması veya feshinin” kamu hukuku alanında işlemlerin “onaylanması” veya “iptalinin” mevzuat tarafından kabul edilmesi ve desteklenmesi gerekmektedir. Öte yandan, hukuki tedbirlerin daima teknolojik gelişmelerin gerisinde kaldığı gerçeğini fırsat bilen kötü niyetli kişilerin sistemin zaafiyetinden faydalandıkları görülmektedir. Ceza kanunlarında tanımı yapılmamış suçlarla failerin cezalandırılması mümkün olmadığından, bu kişiler ceza hukukunun “müeyyide” alanından kaçabilmektedir.

Bütün bu gerçekler, BİT alanındaki gelişmelere paralel olarak bilişim hukukunun da geliştirilmesini ve bu hususta somut yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesini gerekli kılmaktadır.

Bu düşünceden hareketle, KDEP’te hukuki altyapı niteliğinde eylemler öngörülmüştür. KDEP çerçevesinde bu eylemlerin büyük oranda hayata geçirilmiş olması (Elektronik İmza Kanunu, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Telekom alanında ikincil mevzuatın çıkarılması, bilişim suçları ile ilgili bağımsız bir yasa ile ilgili çalışmaların başlatılması, yine son olarak KDEP’te 28 no’lu eylemle öngörülen evrensel hizmet yönetmeliği yerine Evrensel Hizmet Yasasınının 25.06.2005 tarihinde çıkarılması) e-Dönüşüm Türkiye Projesinin başarısı açısından önemli gelişmeler olarak kaydedilebilir.

KDEP’te daha çok altyapısal temel hukuki düzenlemelere yer verilirken, 2005 Eylem Planında ise önceki eylemleri tamamlayıcı nitelikteki eylemler yer almıştır. Bu bağlamda söz konusu eylem palnında “Hukuki Altyapı” başlığı altında 18 no’lu Bilişim Suçları Kanunu’nun çıkarılması, 19 no’lu İstenmeyen Elektronik İletişimle Mücadele eylemi ile 20 no’lu Sayısal Haklar Yönetimi ile ilgili rapor hazırlanması gibi eylemlere yer verilmiştir.

Yeniden oluşturulan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunda bazı bilişim alanına özgü suç ve cezalara yer verilmiş ise de teknolojideki gelişmelere paralel olarak her geçen gün yeni suç türlerinin ortaya çıkması üzerine ceza hukukunun temel ilkelerinden olan “suç tanımlarının kanuniliği” prensibi gereğince yeni ve kapsamlı bir çalışma yapılması ihtiyacı ortaya çıkmış ve müstakil bir “Bilişim Suçları Kanunu” hazırlanmasına başlanmıştır. 18 no’lu

eylem çerçevesinde ele alınan bu konu ile ilgili Adalet Bakanlığı bünyesinde uzmanlardan oluşan komisyon çalışmalarına en kısa zamanda başlayacaktır.

Başta e-posta ve cep telefonları üzerinden gönderilen SMS mesajları olmak üzere (spam mail) istenmeyen elektronik iletişim, BİT'nin kötüye kullanılmasının çarpıcı örneklerinden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle e-posta aracılığıyla gönderilen mesajların bazılarının virüs içermesi aynı zamanda bilgisayar sistemlerine ve elektronik iletişime verdiği zararlar ile ulusal ekonomilerde büyük zararlara yol açmaktadır.

Bu şekilde gerçekleşen kötüye kullanma fiilinin tanımlanması ve belli bir müeyyideye bağlanmasını öngören 19 no'lu eylemle ilgili olarak Telekomünikasyon Kurumu tarafından bir rapor hazırlanacaktır. Raporun tamamlanmasına müteakip Adalet Bakanlığınca yasa hazırlanması için gerekli hazırlık çalışmalarına başlanması beklenmektedir.

Sayısal Haklar Yönetimi (Digital Rights Management) yeni ortaya atılan bir kavram olup, elektronik ortamda üretilen eserlerin telif haklarının korunmasının ötesinde anlamlar içermektedir. Bu kavram; "elektronik cihazlarda kullanılan dijital medya içeriklerinin kullanımının kontrolü veya kısıtlanması amacıyla geliştirilen değişik teknik metotların herhangi birisine atfedilen şemsiye bir kavram"¹ olup, "fikri mülkiyet haklarının korunması" olarak değerlendirilmemelidir.

¹ Kavram ve uygulamaları hakkında daha detaylı bilgi aşağıdaki İnternet sayfasında mevcuttur.
http://en.wikipedia.org/wiki/digital_rights_management

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **18**
- Eylem Adı : Bilişim Suçları Kanunu
- Sorumlu Kuruluş : Adalet Bakanlığı
- Başbakanlık
 - İçişleri Bakanlığı
 - Ulaştırma Bakanlığı
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :
- Kültür ve Turizm Bakanlığı
 - TÜBİTAK-UEKAE
 - Telekomünikasyon Kurumu
 - Üniversiteler
 - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

26.09.2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında tanımlanan suç ve cezaların yanı sıra İnternet yoluyla işlenen suçların önlenmesi ve cezalandırılması amacıyla hazırlanacak tasarı için komisyon kurulmuş olup, söz konusu komisyon en kısa zamanda çalışmalarına başlayacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 19
Eylem Adı	: İstenmeyen elektronik iletişimle mücadele
Sorumlu Kuruluş	: Adalet Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: <ul style="list-style-type: none">- Telekomünikasyon Kurumu- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları- Üniversiteler- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Konuyla ilgili olarak, 06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik”in 20. maddesinde de belirtildiği gibi, istek dışı haberleşmenin engellenmesinde Telekomünikasyon Kurumu tarafından yetkilendirilen işletmeciler yükümlü bulunmaktadır.

Yönetmeliğin “İstek Dışı Haberleşmeler” başlıklı 20. maddesinde “*İşletmeciler kişi müdahalesi olmadan çalışan fakslar, elektronik posta, kısa mesaj gibi otomatik arama sistemlerini, abonenin önceden izni olmadan siyasi propaganda amacıyla kullanamazlar. Söz konusu otomatik arama sistemlerinin doğrudan pazarlama amacıyla kullanılması halinde kullanıcılara gelen her bir mesajı bundan sonrası için almayı reddetme hakkı ücretsiz ve kolay bir yolla sağlanır. Doğrudan pazarlama amacıyla gönderilen ve kimin adına haberleşme yapıldığı hususunda göndericinin kimliğini saklayan veya alıcının bu iletişimin sonlandırılması konusunda talepte bulunacağı bir adres bulunmayan elektronik mektupların gönderilmesi, abonenin talebi halinde engellenir*” hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, söz konusu Yönetmelik de dikkate alınarak, istenmeyen elektronik iletişimle mücadele konusunda alınacak tedbirlerin belirlenmesine yönelik olarak Telekomünikasyon Kurumu tarafından bir rapor hazırlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 20
Eylem Adı	: Sayısal Haklar Yönetimi
Sorumlu Kuruluş	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Adalet Bakanlığı - Üniversiteler - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda tanımlanan fikri mülkiyet haklarının korunması çerçevesinde bandrol satış dosyalarının elektronik arşivinin oluşturulması, bandrol satış otomasyonu, denetim komisyonunun etkinliklerinin izlenmesi, çevrimiçi kayıt tescili ve arşiv modernizasyonu alanında çalışmalar sürdürülmektedir.

Diğer taraftan, Sınai Mülkiyet Hakları (Intellectual Property Rights-IPR) ile ilgili diğer kurum ve kuruluşların ortak bir veri tabanı ile iletişiminin sağlanması ve bu veritabanının ilgili kurum ve kuruluşlarca paylaşılması amacıyla Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Merkezi İhale Birimi (CFCU) tarafından danışman firma görevlendirilmiş olup, çalışmalar Bakanlıkla ortaklaşa yürütülmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Bakanlık tarafından fikri mülkiyet haklarının korunması çerçevesinde yukarıda ifade edilen çalışmalar yürütülüyor olmakla birlikte Eylem Planında tanımlanan “Sayısal Haklar Yönetimi” ile ilgili ayrı bir çalışma başlatılmadığı anlaşılmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Sorumlu kuruluşla yapılan görüşmeler neticesinde “Sayısal Haklar Yönetimi”nin Eylem Planında ifade edildiği şekilde ayrı bir çalışma şeklinde değerlendirilmesi ve bu çerçevede eylemle ilgili kurum ve kuruluşlarla irtibat kurulması hususunda görüş birliğine varılmıştır.

e-DEVLET

GENEL DEĞERLENDİRME

Kısa Dönem Eylem Planı'nda olduğu gibi, 2005 Eylem Planı'nda da e-devlet bölümü 19 eylemle, sayı bakımından en çok eylemi barındıran bölüm olma özelliğini sürdürmektedir.

e-Devlet oluşumu, yeterli ve etkin bir teknik altyapının ve idari mekanizmaların kurulmasını, uygun yasal düzenlemelerin yapılmasını ve kamu kurumlarının elektronik ortamda birlikte çalışabilir, bilgi ve belge paylaşımı yapabilir niteliklere kavuşmasını gerektirmektedir. Bir yandan da kurulacak olan altyapının etkin kılınması için kullanımın belirli bir seviyeye çıkartılması zorunludur. Bunun için de toplumun çeşitli kesimlerinin, en genel sınıflamayla vatandaşların ve şirketlerin e-devlet uygulamalarıyla sunulan hizmetleri kullanma konusunda istekli ve yetenekli olmaları gerekmektedir.

KDEP uygulamasıyla, genel olarak yukarıda sayılan altyapıların kurulması ve temel çalışmaların yürütülmesi için bir zemin oluşturulmaya çalışılmıştır. 2005 Eylem Planı ise, daha çok, kurulan altyapı ve temeller üzerinde yürütülecek olan önemli eylemleri içermektedir.

Eylemlerin seçiminde, ülke kaynak ve imkanları gözetilerek, vatandaşların ve iş dünyasının yoğun olarak kullanmakta olduğu, ihtiyaç duyduğu ya da kendisi ile birlikte diğer bazı kamu hizmetlerinin yürütülmesinde de etkinlik sağlaması muhtemel kamu hizmetlerine öncelik verilmiştir. Eylemlerden bir kısmı, daha önce, yani KDEP döneminde veya daha da öncesinde başlatılmış olan çalışmalarla ilgilidir. Eylem Planı'nda yer verilen eylemlerin seçiminde, Planın uygulama süresinin sadece bir yıl olduğu ve hazırlanmakta olan Bilgi Toplumu Stratejisinde kapsanacak konularla paralelliği de göz önünde bulundurulmuştur.

KDEP uygulamasıyla geçen iki yıllık sürede, e-devlet proje ve uygulamaları açısından önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bunlar arasında başlıcaları; MERNİS Kimlik Paylaşım Sisteminin yaygınlaştırılması, Birlikte Çalışabilirlik Rehberinin ilk sürümünün hazırlanmış olması, e-imza uygulamasının hayata geçirilmesi ve kamu elektronik sertifika hizmet sağlamak üzere merkezi bir birimin oluşturulması, e-devlet kapısının oluşturulması için Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin görevlendirilmesi ve ihale sürecinde son aşamaya gelmesi, kamuda elektronik kayıt yönetimi esas ve usullerine ilişkin çalışmaların başlatılması, kamu kurumları için Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu'nun yayımlanmış olmasıdır.

Örneklerden görüleceği gibi, ele alınan konular, kendi başlarına önemli oldukları gibi, birden çok kamu kurum ve kuruluşunca yürütülen kamu hizmetlerinin elektronik ortamda sunumu konusunda ortak engellerin kaldırılması ve gerekli ortamın hazırlanmasına yöneliktir.

2005 Eylem Planı'nda e-devlet ana kapısının kurulmasına ayrı bir eylem olarak yer verilmiştir. Bu konuda, 25.01.2005 tarih ve 2005/8409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile görevlendirilen Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nce başlatılan ihale süreci devam etmektedir. Pilot uygulamanın 2005 yılı içinde başlatılması beklenmektedir.

Planda yer alan bir başka eylem, kamu e-satın alma platformunun kurulmasıdır. Platformun, kamu satın alımlarında önemli ölçüde rekabet ortamı, ekonomik etkinlik ve şeffaflık sağlayacağı öngörülmektedir. Aynı şekilde, Türkiye Yatırım Portalı da ülkemizdeki yatırım ortamı ve ilgili mevzuat ve idari düzenlemelerle ilgili olarak yerli ve yabancı yatırımcıların bilgilendirilmesini hedeflemektedir.

Vatandaşlar tarafından yaygın olarak kullanılacağı beklenen hizmetlerden; araç trafik ve tescil belgeleri ile ilgili işlemlerin entegrasyonu, iş ve işçi bulma platformunun oluşturulması, sosyal güvenlik bilgi sisteminin oluşturulması, tarım bilgi sisteminin oluşturulması ve e-askerlik işlemlerine de Eylem Planı'nda yer verilmiştir.

e-Devlet uygulamaları açısından temel oluşturacak bir başka eylem de adres kayıt sisteminin kurulmasıdır. Böylece, adres bilgileri tek bir merkezde tutulacak ve kamu kurumlarının çeşitli uygulamaları söz konusu olduğunda paylaşılacaktır.

Tarımla ilgili her türlü bilginin ve bilgi sistemlerinin dağıtık yapıdan bütünleşik yapıya dönüştürülerek yönetilmesi, kullanılması ve çiftçiye kadar olan geniş ağda paylaşımının sağlanmasına yönelik bir eylem tanımlanmıştır.

Elektronik ortamlarda sunulan hizmetlerin kesintisiz sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşıyan kamu bilgi sistemleri acil durum yönetimi konusunda çözüm önerilerini içeren çalışma TÜBİTAK tarafından yürütülecektir. TÜBİTAK, ayrıca kamu İnternet sitelerinde bulunması gereken asgari içerik ve tasarıma ilişkin usul ve esaslara ilişkin olarak da bir çalışma yapacaktır.

TOBB tarafından, şirket kuruluşlarının kolaylaştırılması ve hızlandırılması amacıyla başvuru, kontrol, arşiv işlemleri ve şirket hareketlerinin izlenmesi için veri tabanı otomasyonu kurulacaktır.

Eylem Planı'nda yer alan bir başka eylem de kamu personeli bilgi sistemidir. Böylece, kamu personeline ait anahtar bilgilerin, MERNİS-KPS ve Kamu Kurum Kayıt Sistemi ile irtibatlı olarak tek merkezde saklanması ve paylaşılması sağlanacaktır.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğünce, kamuda elektronik ortamlarda üretilecek, kayıt altına alınacak, başka birimlere ya da kurumlara iletilecek, saklanacak ya imha edilecek elektronik bilgi ve belgelerin tabi olacağı usul ve esaslar ile kurumlarda oluşturulacak elektronik kayıt sistemlerinin birbiriyle uyumlu işlemesi ve etkin şekilde yönetilmesine ilişkin asgari standartların belirlenmesi hususlarında çalışmalar yapılacaktır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin oluşturulmasına yönelik altyapı hazırlık çalışmaları yürütülecektir.

Ayrıca, akademisyenlerin ve araştırmacıların ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, akademik tez veri tabanındaki 120 bin tezin yaklaşık olarak yüzde 10'u tam metin olarak elektronik ortama aktarılacaktır.

2005 Eylem Planı'nda ayrıca, yerel yönetimlerle ilgili hizmet standartlarının belirlenmesine ilişkin bir eylem de yer verilmiştir.

Bunlardan başka, başta e-devlet hizmetleri kullanımının teşviki olmak üzere bilgi toplumuna geçişte bilgisayar kullanımının artırılması hedefi doğrultusunda, kamu ve özel kesim çalışanlarının toplu halde satın alma yöntemiyle uygun koşullarda bilgisayar sahibi olmalarına yönelik çalışmaların yapılması da öngörülmüştür.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 21
Eylem Adı	: e-Devlet Ana Kapısı
Sorumlu Kuruluş	: TT A.Ş.
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - DPT - Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu'nun 09.09.2004 tarih ve 8 no'lu Kararı ile e-devlet ana kapısının hayata geçirilmesi konusunda Türk Telekomünikasyon A.Ş. görevlendirilmiştir. İcra Kurulu'nun bu kararına istinaden hazırlanan 2005/8409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 29.01.2005 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bu kapsamda, Türk Telekomünikasyon A.Ş. 2005 yılı Şubat ayı içerisinde ihaleye çıkmıştır. Halen ihale süreci devam etmekte olup, 2005 yılı Eylül ayı içerisinde ihalenin neticelenmesi beklenmektedir. İhalenin tamamlanmasını müteakip, 12 ay içerisinde e-Devlet Ana Kapısı pilot uygulaması, belirli kamu hizmetleri açısından başlatılmış olacaktır. Pilot olarak hizmete sunulması beklenen kamu hizmetlerinin sayısı 19'dur. Bunlardan bir kısmı, (örneğin; e-beyanname, sosyal güvenlik bildirimleri, kurumlardan bilgi talebi, pasaport başvurusu gibi) halen ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca elektronik ortamda sunulmakta olan hizmetlerdir. Diğerleri ise, (örneğin; iş ve işçi arama hizmetleri, işsizlik sigortası başvurusu, sürücü belgesi başvurusu, borç sorgulama, adli sicil sabıka kaydı gibi) etütleri yapılarak e-devlet kapısına entegre edilecek olan hizmetlerdir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **22**
- Eylem Adı : Kamu e-Satın alma platformu
- Sorumlu Kuruluş : Kamu İhale Kurumu
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu satın alımları platformu oluşturulması kapsamında;

- Yaklaşık 38 bin kamu satınalma birimine ilişkin profil bilgileri,
- 2003 yılından itibaren kamu ihalelerine katılan yaklaşık 87 bin istekli firmaya ilişkin profil bilgileri,
- 2004 yılından itibaren yapılan yaklaşık 300 bin kamu ihalesine ilişkin kritik bilgiler

veritabanı ortamında derlenmiştir.

Eylem kapsamında 13.06.2005 tarihinde, işbirliği yapılacak kurumlardan ve diğer sivil toplum örgütlerinden yaklaşık 200 kişinin katılımı ile e-İhale Forumu düzenlenmiştir. Forumda kamu satınalımları platformu ile ilgili projeksiyon sunularak katılımcıların görüş ve önerileri alınmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	23
Eylem Adı	:	Türkiye Yatırım Portalı
Sorumlu Kuruluş	:	Hazine Müsteşarlığı <ul style="list-style-type: none">- Maliye Bakanlığı- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı- DPT- DTM- Gümrük Müsteşarlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none">- İMKB- SPK- Eximbank- TOBB- TİM- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Türkiye Yatırım Portalı Projesi, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)'na bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmekte olan Yatırım Promosyonu Teknik Komitesi'nin² 20.09.2004 tarihinde yaptığı toplantıda, Hazine Müsteşarlığı bünyesinde doğrudan yabancı yatırımlarla ilgili promosyon faaliyetlerinin etkinliğinin yeni bir yaklaşımla artırılması yönünde alınan karar kapsamında başlatılmış bir projedir.

Hazine Müsteşarlığı tarafından tasarlanan “yeni doğrudan yabancı yatırım promosyonu yaklaşımı”nın temel parametreleri 2005 yılı Şubat ayında Teknik Komite üyelerinin bilgisine sunulmuş ve genel kabul görmüştür. Doğrudan yabancı yatırım promosyonu yaklaşımının dayandığı temel parametrelerden biri olan “Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi”, potansiyel ve mevcut yatırımcılara hizmet sağlamaya yönelik olarak gerekli hizmet altyapısının oluşturulması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, kurumsal kapasitenin, oluşturulacak olan çeşitli veri kaynakları, web sitesi/elektronik yayınlar, basılı yayınlar, reklam ve basın bildirimleri gibi yatırım promosyon ürünleri ile desteklenmesi öngörülmüştür.

2005 yılında benimsenen bu yaklaşım çerçevesinde gerek üretilecek olan yatırım promosyon ürünleri, gerekse yürütülecek olan çeşitli faaliyetler açısından etkin bir İnternet desteği büyük önem taşımaktadır.

² YOİKK bünyesinde oluşturulan ve hem kamu hem de özel sektör kurum/kuruluşlarının temsilcilerinin üyesi bulunduğu Yatırım Promosyonu Teknik Komitesi 2001 yılından bugüne konuyla ilgili bir görüş alışverişi platformu olarak Türkiye'de yatırım promosyon fonksiyonu oluşturulmasına ilişkin çalışma sürecine önemli katkılar sağlamıştır. Hazine Müsteşar Yardımcısı'nın başkanlığını yürüttüğü Teknik Komite'de Dışişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet Personel Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk Sanayici ve İşadamları Derneği, Yabancı Sermaye Derneği, Türkiye İhracatçılar Meclisi temsil edilmektedir.

Başarılı ülke örnekleri dikkate alınarak yapılan çalışmalar, web sitesinin teknik altyapısının, içeriğinin ve tanıtım stratejisinin oluşturulmasından sorumlu üç farklı çalışma grubu tarafından yürütülmüştür. Oluşturulan uygulama planı doğrultusunda bugüne kadar yürütülen çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

- Yerli veya yabancı yatırımcının, yatırım öncesinde, yatırım sırasında ve yatırım sonrasında ihtiyaç duyabileceği tüm bilgiler tespit edilmiş ve İngilizce ve Türkçe olarak hazırlanacak içerik kategorileri belirlenmiştir:
- İçerik kategorileri altında yer alacak bilgiler ilgili kurum ve kuruluşlardan derlenmiş ve yayımlanabilir şekilde düzenlenmiştir. Derlenen içeriğin sitede hedeflenen şekilde sunumunu yapmak; gerektiğinde güncellenmesini ve geliştirilmesini sağlamak üzere çok fonksiyonlu bir “İçerik Yönetim Sistemi” oluşturulmuştur.
- www.investinturkey.gov.tr adresi İnternet sitesi için tahsis edilmiştir.
- Sitenin kurumsal bilgi yönetimi ve paylaşımı amacıyla da kullanılabilmesi için oluşturulan özel alanlara güvenli erişim altyapısı geliştirilmiştir.
- Site için bir “tema logosu” tasarımı yaptırılmış ve söz konusu temaya uygun esnek bir grafik tasarım geliştirilmiştir.

Ağustos 2005 itibariyle proje kapsamında hedeflenen teknik altyapısını %80’i, Türkçe ve İngilizce içeriğinin yaklaşık %60’ı tamamlanmıştır. İçeriğinin tamamlanması için gözden geçirme, geliştirme ve tercüme çalışmaları devam etmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **24**

Eylem Adı : Araç Trafik ve Tescil Belgeleri

Sorumlu Kuruluş : Emniyet Gn. Md

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Maliye Bakanlığı
- DİE
- Karayolları Gn. Md.

B) Yapılan Çalışmalar

Karayolları Araç Muayene İstasyonları ile ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin 22.04.2005 tarihinde Ulaştırma Bakanlığında yapılan toplantıda, işletici firma ile ilgili bakanlıklar (Maliye, İçişleri, Ulaştırma Bakanlıkları) arasında yapılacak veri alışveriş metodları görüşülmüştür.

Sürücü belgelerine yazılmış olan trafik ceza tutanakları, belirli periyotlarla İnternet kanalıyla Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'ne iletilmektedir.

Ayrıca, 12.12.2004 tarihli ön protokol gereği, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı aracılığı ile araç tescil kayıtlarını (sahip kimlik ve adres bilgileri hariç) işletici firmaya iletcek ve firmadan günlük muayenesi yapılan araçlara ait bilgileri talep edecektir. Bu işlem için gerekli kiralık hat tahsis işlemini işletici firma yaptıracaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **25**

Eylem Adı : İş ve işçi bulma platformu

Sorumlu Kuruluş : Türkiye İş Kurumu

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Sendikalar
- Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Üstlenici şirketle bir protokol yapılarak proje çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda detaylı analiz ve tasarım çalışmaları yapılmış ve Yazılım Gereksinimleri ve Ön Tasarım raporu oluşturulmuştur. Bu rapor doğrultusunda yazılım çalışmalarına başlanılmıştır. Eylül ayı sonunda yazılım ile ilgili test çalışmaları yapılacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 26
Eylem Adı	: Sosyal Güvenlik Bilgi Sistemleri
Sorumlu Kuruluş	: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı <ul style="list-style-type: none">- Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı- Bağ-Kur Genel Müdürlüğü- Türkiye İş Kurumu Gn. Md.
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: <ul style="list-style-type: none">- Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü- SHÇEK Genel Müdürlüğü- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları- Sendikalar- Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bilindiği üzere SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi kurumlar mevcut altyapılarını güçlendirip özellikle elektronik ortamda sunulan hizmetleri artırarak geliştirmişlerdir. Bu kapsamda sunulan verilerinin uyumluluğunun sağlanması için ilgili kurumlar tarafından T.C. Kimlik Numarası kullanılması uygulama aşamasına gelmiştir. Bu dönemde, Sosyal Güvenlik Kurum Başkanlığı Reform Uygulama Birimi tarafından, ulusal sosyal güvenlik veri tabanının oluşturulması, sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması ve mevcut sistemlerden bu yeni yapıya geçişin planlandığı “Yeni Sosyal Güvenlik Sistemi Bilgi İşlem Altyapısı Genel Tasarımı” isimli kavram notu hazırlanmıştır. Yeni Sosyal Güvenlik Kurumunun, kanunla kurulması ile beraber bu tasarım uygulanmaya geçirilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Projenin farklı uygulamalar, farklı ekipler ve farklı operasyonel yükümlülükler gerektirmesi nedeniyle kurumların koordinasyonunda güçlükler yaşanmaktadır. Kurumların bilgi işlem uygulamaları açısından ortak bir paydada birleştirilmesi önemli bir zorluk olarak görülmektedir.

D) Çözüm Önerileri

Yeni Sosyal Güvenlik Kurumunun kurulması ile ivme ve güç kazanacak Reform çalışmaları ile birlikte SGK-NET adı altında mevcut kurumların ortak bir veri tabanı ile entegrasyonunu amaçlayan bir uygulama seviyesi ağ kurulacaktır. Böylece mevcut operasyonel yükümlülükler kesintisiz yerine getirilirken, yeni bilgi sistemine geçiş kademeli olarak planlanabilecektir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **27**
Eylem Adı : Ticaret Sicil Gazetesi Otomasyonu ve Arşiv Sistemi
Sorumlu Kuruluş : TOBB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
- DİE

B) Yapılan Çalışmalar

Ticaret Sicil Memurluklarını kapsayan otomasyon yazılımı için analiz çalışmaları tamamlanmış ve uygun otomasyon yazılımı geliştirilmeye başlanmıştır. Geliştirme ve test çalışmaları devam etmektedir. Test aşamasını müteakiben 2005 yılı sonu itibarıyla yaygınlaştırma aşamasına geçilecektir.

Ticaret Sicil Gazetesi Arşiv Sistemi için ihale sonuçlandırılmıştır. Yüklenici firma ile Mayıs 2005 itibarıyla sözleşme imzalanmıştır. Firma tarafından hazırlanan çalışma takvimine uygun şekilde otomasyon sistemi ile arşiv sisteminin entegre biçimde geliştirilmesi süreci devam etmektedir. Arşiv sistemi kapsamında 1957 yılından günümüze kadar yaklaşık 7,2 milyon ilan, otomasyon sistemine endekslenerek sorgulanabilir biçimde entegre edilecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	28
Eylem Adı	:	Kamu Personeli Bilgi Sistemi
Sorumlu Kuruluş	:	Devlet Personel Başkanlığı
		- Maliye Bakanlığı
		- İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)
		- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Emekli Sandığı
		- SSK Gn. Md.
		- TÜBİTAK-UEKAE
		- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu kesiminde istihdam edilen personele ait anahtar bilgilerin, MERNİS-KPS ve kamu kurum kayıt sistemi ile irtibatlı olarak tek merkezde saklanması ve paylaşılması sağlanacaktır.

Bu kapsamda projenin teknik alt yapısı için gerekli şartname oluşturularak, hizmetin Devlet Personel Başkanlığı adına satın alınmasına ilişkin yazı Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : **29**
- Eylem Adı : Adres Kayıt Sisteminin Oluşturulması
- Sorumlu Kuruluş : İçişleri Bakanlığı (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Gn.Md.)
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Yüksek Seçim Kurulu
- DİE
- PTT Genel Müdürlüğü
- Yerel Yönetimler
- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları

A) Yapılan Çalışmalar

Adres Bilgi Sistemi Kanunu Tasarısı Taslağı hazırlanarak bakanlıkların görüşüne sunulmuştur.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 30
Eylem Adı : Akademik tez veritabanı
Sorumlu Kuruluş : Yükseköğretim Kurulu
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : -

B) Yapılan Çalışmalar

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığınca 1987 yılından bu yana derlenmekte olan Türkiye'deki üniversiteler ve eğitim hastanelerinde hazırlanan yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlilik tezlerinden oluşan (yaklaşık 140.000 adet) koleksiyonun İnternet üzerinden tam metin erişimini sağlamak üzere sayısallaştırılması ve 2005 yılı Temmuz ayından başlamak üzere tezlerin sayısal ortamda kabul edilmesi ile ilgili çalışmalar başlatılmıştır.

2004 yılında başlatılan ve koleksiyonda bulunan tezlerin bibliyografik künyelerini içeren mevcut Tez Veri Tabanı ile entegre çalışacak ve İnternet üzerinden tezlerin tam metinlerine erişim sağlayacak "Ulusal Dijital Tez Arşivi" programı çalışması tamamlanmıştır.

Mevcut koleksiyonun sayısallaştırılması işleminin kurum dışından hizmet alımı ile gerçekleştirilmesi öngörüldüğünden, ihale şartnamesine temel oluşturacak yapılabirlik etüdü tamamlanmıştır. Bu çalışmanın sonunda koleksiyonu bölerek hizmet alınmasının maliyetleri çok yükselttiği ve tüm koleksiyonun sayısallaştırmasının aynı bütçe yılı içerisinde tamamlanmasının daha akılcı olduğu görülmüştür. Ancak, 2005 yılı bütçesinde bu hizmetin alımı için yeterli kaynak bulunmaması nedeniyle hizmet alımının 2006 yılı içinde gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Sayısal Arşiv için gerekli olan disk kapasitelerinin ve yedekleme ünitelerinin temini için teknik şartname hazırlanmış olup alım işlemleri 2005 yılının ikinci yarısında gerçekleştirilecektir.

Hazırlanan akademik tezlerin 2005 yılı Temmuz ayından itibaren YÖK Tez Merkezine yalnızca sayısal formatta ve kompakt disk ortamında gönderilmesi kararı benimsenmiştir. Bu uygulamaya ilişkin açıklamalar, dikkat edilecek hususlar ve standartların yer aldığı bir kılavuz taslağı hazırlanmış ve üniversitelerin görüşüne sunulmuştur. Kılavuz, gelecek görüşler doğrultusunda gözden geçirilerek uygulamaya konacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Uygulamada karşılaşılan en önemli sorun bütçe kaynaklarının yetersizliğidir. Mevcut kaynaklarla proje en iyimser tahminle 3 bütçe yılında tamamlanabilmektedir.

D) Çözüm Önerileri

2006 yılı bütçesi, hizmetin tümünün aynı bütçe yılı içinde alımına imkan verecek büyüklükte olmalıdır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **31**

Eylem Adı : e-Askerlik işlemleri

Sorumlu Kuruluş : Milli Savunma Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - YÖK
- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Üniversiteler

B) Yapılan Çalışmalar

Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde 2003 yılından bu yana sürdürülmekte olan çalışmalar neticesinde, "Asker Alma Bilgi Sistemi" projesi ihale aşamasına gelmiştir. Teknik Şartname hazırlığı Bakanlık bünyesinde devam etmektedir.

Askerlik işlemlerine ilişkin çok sayıda hizmetin İnternet üzerinden sunulmasına imkan verecek Proje, Bakanlığın kendi bünyesinde bulunan diğer bilgi sistemleri ile de ortaklaşa çalışacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	32
Eylem Adı	:	Tarım Bilgi Sisteminin oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT - DİE - İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın alt birimlerinde birbirinden bağımsız yürütülen projeler bulunmakla beraber Tarım Bilgi Sistemine ait tanım ve kapsam henüz ortaya konmamıştır. Bakanlık APK Dairesi Başkanlığı Bilgi İşlem Birimi tarafından bir çatı altında toplanması düşünülen projelere ilişkin gelişmeler şöyledir:

Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından Çiftçi Kayıt Sisteminin tasarım ve yazılımını kapsayan ARIP Proje ihalesi 29.07.2005 tarihinde yapılmıştır. Çiftçi Kayıt Sisteminin Tarım Bilgi Sistemine genişletilmesi amaçlandığından bu ihalede Tarım Bilgi Sisteminin analizi ile donanım ihtiyacının belirlenmesi de istenmiştir.

Tarım Bilgi Sisteminin tasarım ve yazılımları ile üç ilde coğrafi altlıkların oluşturulmasına yönelik ihale hazırlıkları devam etmektedir. Bu ihalelerin de Dünya Bankası kaynaklı olması düşünülmektedir.

Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından, AB kaynakları ile gerçekleştirilen (VIS) Veteriner Bilgi Sistemi Projesi tamamlanmak üzeredir.

Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü'nün AB kaynaklı Bitki Pasaport Sistemi ve Gıda Güvenliği Sistemi projeleri de ihale aşamasındadır.

Tarımsal Üretim Genel Müdürlüğü'nün AB kaynaklı (LPIS) Arazi Tanımlama Sistemi Projesi ihale ilan aşamasındadır. Proje, iki ilde pilot uygulamayı içermektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Çiftçi Kayıt Sistemi kapsamındaki kırsal kadastro altlığının oluşturulması çalışmalarında Bakanlık ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arasında ihtilaf bulunmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın kendi bünyesindeki Genel Müdürlükler arasındaki kopukluklar ve Bakanlığın diğer kurumlar ile ihtilafları giderilmelidir. Bakanlığın tümünü kapsayacak Tarım Bilgi Sistemi tasarımı DPT tarafından hazırlanan 2006-2010 Tarım Stratejisine uygun olmalıdır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **33**
Eylem Adı : Kamu bilgi sistemleri acil durum yönetimi
Sorumlu Kuruluş : TÜBİTAK-UEKAE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - DPT
- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Kamu bilgi sistemleri acil durum yönetimi ihtiyaçlarının tespit edilerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi konusunda işbirliği yapmak ve bilgi paylaşımında bulunmak üzere 29.06.2005 tarihinde DPT, KİK, Dışişleri Bakanlığı, BDDK, Hazine ve RTÜK temsilcilerinin katılımıyla TÜBİTAK-UEKAE Ankara ofisinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda TÜBİTAK-UEKAE tarafından ortak payda oluşturmak amacıyla acil durum kavramı açıklanmış, olası kaza ve felaket durumları ile bilgisayar güvenlik olaylarının bu kapsamda inceleneceği ifade edilmiştir. Genel bilgilendirmenin ardından eylem kapsamında neler yapılması gerektiği ve kurumlardan ne tür yardımlar beklendiği belirtilmiştir. Acil durum yönetimi konusunda kurumların mevcut durumlarına ilişkin bilgi alınmıştır. Toplantı sonucunda TÜBİTAK UEKAE tarafından yapılacak çalışmalarla ilgili yazı gönderilmesi ve bu yazıda çalışmaların kapsamının belirtilerek iş birliği talebinde bulunulmasına karar verilmiştir. Toplantı sırasında, ayrıca, aşağıdaki hususlar üzerinde durulmuştur.

- Acil durum yönetiminin kapsamının ne olacağı,
- Bilgisayar güvenliği olaylarına müdahale için kurulacak yapının şekli,
- Yapılacak çalışmaların kapsamı ve adımlarının belirlenerek detaylandırılması,
- Kamu kurumları bilgi sistemleri için ortak acil durum yönetim merkezinin kurulmasının avantaj ve dezavantajlarının tespit edilmesi,
- Yapılacak çalışmalar sonucunda hazırlanacak raporda neler belirtilmesi gerektiği,
- Yapılan çalışmalara daha fazla kurumun katkı sağlaması gerekliliği.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	34
Eylem Adı	:	Bilgisayar sahipliğinin yaygınlaştırılması
Sorumlu Kuruluş	:	DPT
		- Maliye Bakanlığı
		- MEB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- Sağlık Bakanlığı
		- KOSGEB
		- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
		- Üniversiteler
		- TT A.Ş.

B) Yapılan Çalışmalar

Eylemin amacı, kamu ve özel kesim çalışanlarının toplu halde satın alma yöntemiyle uygun koşullarda bilgisayar sahibi olmalarına yönelik çalışmalar yapılmasıdır. Bu çerçevede, gerekli olabilecek mevzuat hazırlığı ve uygulamaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Eylemin yürütülmesi amacıyla aşağıda belirtilen kuruluşlardan, çalışma grubuna katılım sağlamaları resmi yazı ile talep edilmiş ve bir Çalışma Grubu kurulmuştur: Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı – EĞİTEK, Genel Kurmay Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, YÖK, Dış Ticaret Müsteşarlığı, KOSGEB, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türk Telekom, TBD, TÜBİSAD, TBV.

Oluşturulan Çalışma Grubu ilk toplantısını 02.08.2005 tarihinde DPT’de yapmıştır.

Eylem kapsamında aşağıdaki çalışmaların yürütülmesi planlanmaktadır:

1. Bu konuda, özellikle Milli Eğitim Bakanlığı’nın öğretmenler için yürüttüğü projeden elde ettiği deneyimlerin paylaşılması sağlanacaktır.
2. Diğer kamu kurumlarında yürütülen / yürütülmesi planlanan projeler hakkında bilgi toplanacak, projelerde karşılaşılan zorluklar değerlendirilecektir.
3. Bilgisayar sahipliğinin artırılması amacıyla, yürütülen projelerde karşılaşılan zorluklar ve yürürlükteki mevzuat dikkate alınarak, vergi, kamu çalışanlarının teşviki, vb. konulara ilişkin önümüzdeki dönemde uygulamaya girmesi önerilecek mevzuat değişikliği için çalışma yapılacaktır.
4. Uygulamaya yönelik politika ve proje önerileri geliştirilecektir.
5. Tüm bu çalışmalar, bir İnternet sayfası aracılığıyla kamuoyunun bilgisine sunulacak ve ulaşılan sonuçlar bir rapor haline getirilecektir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **35**

Eylem Adı : Birlikte çalışabilirlik için veri paylaşımı

Sorumlu Kuruluş : DPT

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar

- Adalet Bakanlığı
- İçişleri Bakanlığı
- Maliye Bakanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Tapu ve Kadastro Gn. Md.
- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları
- Sivil Toplum Kuruluşları
- TT A.Ş.

B) Yapılan Çalışmalar

Bu eylem kapsamında, Kamu hizmetlerinin sunumunda kullanılacak veri elemanları ve veri yapılarının paylaşılabilmesi için gerekli mekanizmalar oluşturularak bir model belirlenmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla, 16.06.2005 tarihinde DPT Müsteşarlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinin de katıldığı bir toplantı yapılarak eylemin amacı ve oluşturulması planlanan çalışma grupları hakkında katılımcılar bilgilendirilmiştir. Ayrıca, çalışma gruplarında yer almak isteyen kurum ve kuruluş yetkilileri belirlenmiştir. Gruplarının kısa süre içerisinde oluşturulmasının ardından çalışmalara başlanacaktır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	36
Eylem Adı	:	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) oluşturmaya yönelik altyapı hazırlık çalışmaları
Sorumlu Kuruluş	:	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü <ul style="list-style-type: none">- DPT- Harita Genel Komutanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none">- DİE- TÜBİTAK- İller Bankası- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile Harita Genel Komutanlığı tarafından Yol Haritası ve Görevlendirme Taslakları hazırlanmış, 29.07.2005 tarihinde yapılan ilk toplantıda ise Eylemin yürütülebilmesi için aşağıda belirtilen üç komisyonun başkan, başkan yardımcıları ve üyeleri belirlenmiştir.

<u>Komisyonlar</u>	<u>Görev Adı</u>
1- Standartlar	TUCBS işlem ve veri kapsamaları ile standartların belirlenmesi
2- Teknik Altyapı	TUCBS iletişim altyapısının belirlenmesi
3- İdari Altyapı	TUCBS kurumsal yapılanma, görev ve sorumluluklar esasları ile yasal düzenleme ihtiyaçları

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **37**

Eylem Adı : Kamuda Elektronik Kayıt Yönetimi

Sorumlu Kuruluş : Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn.Md.

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - DPT
- DİE
- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Bu proje ile ülkemiz için belirlenen belge standartlarının ve sistem kriterlerinin Avrupa Birliği başta olmak üzere uluslararası standartlar ile uyumu dikkate alınarak kurumlar arası ve uluslar arası haberleşmelerde uyum sağlanması planlanmaktadır. Çalışma kapsamında araştırma faaliyetlerini yürütmek üzere Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ve Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi öğretim elemanlarından ve araştırma görevlilerinden oluşan bir ekip oluşturulmuştur. Bu ekibe projenin ilerleyen aşamalarında diğer kamu kuruluşlarından uzman personelin katılımı gerçekleştirilecektir.

Proje kapsamında elektronik belge yönetimi için dünyanın değişik ülkelerinde 1995 ve sonrasına ait yapılmış olan önemli çalışmalar bulunmaktadır. Bunlardan özellikle Avrupa Birliği üyeleri, İngiltere, ABD, Avustralya gibi ülkelerin çalışmaları incelenmiştir. Ayrıca, Uluslararası Arşiv Konseyi ve çeşitli batılı üniversiteler bünyesinde yapılan çalışmalar da incelemeye alınmıştır. Çalışmalar neticesinde "Elektronik Belge Yönetimi Sistem Kriterleri Referans Modeli (V.1.0) adlı yayın hazırlanmıştır.

Çalışma sonuçları 13.07.2005 tarihinde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile ortaklaşa bir toplantı düzenlenerek kurum ve kuruluşlara anlatılmıştır. Söz konusu çalışmaya Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ve DPT Bilgi Toplumu Dairesinin İnternet sitelerinde yer verilmiş olup ilgili kurum ve kuruluşlar ile kamuoyunun görüş ve önerilerinin alınması süreci devam etmektedir. Görüş alma süreci 30.09.2005 tarihine kadar devam edecektir.

Görüş ve öneriler toplandıktan sonra yapılan çalışmanın gözden geçirilerek son haliyle 2006 yılından itibaren uygulamaya konması planlanmaktadır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	: 38
Eylem Adı	: Kamu kurumları İnternet sitesi kılavuzunun hazırlanması
Sorumlu Kuruluş	: TÜBİTAK
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	: - Başbakanlık - DPT - Özürlüler İdaresi Başkanlığı - TSE - Kamu Kurum ve Kuruluşları - e-Devlet Çalışma Grubu - Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Eyleme ilişkin olarak TÜBİTAK tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında literatür araştırması tamamlanmış olup, çalışma takvimi belirlenmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	39
Eylem Adı	:	Yerel yönetimlerde verilecek elektronik hizmet standartlarının belirlenmesi
Sorumlu Kuruluş	:	İçişleri Bakanlığı (Mahalli İdareler Gn. Md.)
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- DPT
	:	- Türkiye Belediyeler Birliği
	:	- Büyükşehir Belediyeleri
	:	- Vilayetler Hizmet Birliği
	:	- Türkiye Muhtarlar Federasyonu
:	- Sivil Toplum Kuruluşları	

B) Yapılan Çalışmalar

Bazı belediyeler ve işbirliği yapılacak kuruluşların temsilcileri ile 10.08.2005 tarihinde dar kapsamlı bir toplantı yapılmış ve görüş alış verişinde bulunulmuştur. 12.09.2005 tarihindeki ikinci toplantıya kadar geçen süre zarfında ise, konuya ilişkin kaynakların katılımcılara ulaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

İkinci toplantıda çalışma yönergesi ile çalışma konuları tartışılmış ve ortaya konan yedi çalışma başlığında çalışacak katılımcılar belirlenmiştir. Çalışma yönergesinin hazırlanması ve çalışma komisyonlarının bu yönerge uyarınca çalışmalarına başlaması kararlaştırılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

e-SAĞLIK

GENEL DEĞERLENDİRME

e-Dönüşüm Türkiye Projesi e-Sağlık faaliyetlerinin vizyonu; sağlık hizmetlerine erişim ve hizmet sunumunda bölgeler ve sosyo-ekonomik gruplar arası sağlık düzeyi farklılıklarının azaltılarak etkinliğin artırılması, sağlık tehditlerine karşı hızlı önlem alınması, halk sağlığı ağlarının oluşturulması, yöneticilerin, vatandaşların ve sağlık hizmeti sunanların sağlıkla ilgili doğru ve kesintisiz bilgilere ulaşmaları ve sağlık bilişimi konularında bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı olanaklardan azami ölçüde yararlanılması şeklinde belirlenmiştir.

e-Sağlık eylemlerinin çerçevesini, sağlık bilgi sistemlerinin geliştirilmesi için esas teşkil eden çalışmalar oluşturmaktadır. Bu bağlamda Kısa Dönem Eylem Planı 2003-2004 kapsamında; sağlık bilişimi alanında kullanılması gerekli standartlar tespit edilip uygulama çalışmaları başlatılmış, Aile Hekimliği Bilgi Sistemi geliştirilmiştir.

Sağlık bakım hizmeti veren ve ödemelerini yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin elektronik olarak iletişimini sağlamak için gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Ayakta ve yatarak tedavi gören hastalar için *Ulusal Vaka Bileşimi Sınıflandırma Sistemlerinin* geliştirilmesine yönelik projelendirme çalışmaları tamamlanmıştır. Sağlık bilişimi alanında yetişmiş insan kaynağının oluşturulması amacıyla üniversitelerle işbirliğine gidilmiştir.

Sağlıkta Dönüşüm Programı ve e-Dönüşüm Türkiye Projesi e-Sağlık faaliyetleri çerçevesinde International Telecommunication Union (ITU) desteği ile oluşturulan "Türkiye e-Sağlık Strateji ve Uygulama Planı" ile aşağıdaki çalışmaların gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir:

- Sağlık bilgi sistemlerine ilişkin standartlar, kodlama ve sınıflama sistemlerinin yer aldığı ulusal sağlık veri sözlüğünün oluşturulması,
- Sağlık Bakanlığı mevcut LAN-WAN ağının e-Sağlık Projesi kapsamında yer alan paydaşların güvenli erişimleri ve elektronik ortamda iletişimi için Sağlık-Net olarak adlandırılan veri iletişim platformuna dönüştürülmesi,
- Elektronik sağlık kayıtlarının oluşturulması ve sağlık bilgilerinin kayıt altına alındığı veri operasyon merkezinin kurulması,
- Aile Hekimliği bilgi sistemi ve hastaneler arasında elektronik sevk zincirinin oluşturulması,
- Hasta kayıtları ve sağlık bilgilerinin gizlilik, güvenlik ve mahremiyet ilkeleri gözetilerek saklanması yönelik sayısal güvenlik sisteminin oluşturulması,
- Sağlık hizmetleri sunumunun değerlendirilmesi, denetlenmesi, planlanması ve sağlık politikalarının üretilmesine yardımcı olmak amacıyla yönetim karar destek sistemlerinin oluşturulması.

Hazırlanan strateji ve uygulama planı çerçevesinde Ulusal Sağlık Bilgi Sisteminin kurulumuna ilişkin teknik şartname hazırlanmış ve ihale aşamasına gelinmiştir.

2005 yılı için belirlenen eylemlerin uygulamaya geçirilmesi ile Sağlıkta Dönüşüm Programının önemli bileşenleri arasında yer alan sağlık ve sosyal güvenlik bilgi sistemlerinin, birlikte çalışabilirlik esaslarına uygun bir şekilde entegrasyonunun sağlanması hedeflenmektedir. Özellikle Aile Hekimliği Bilgi Sistemi ile aile hekimleri kendilerine bağlı hastaların sağlıkla ilgili kayıtlarını elektronik ortamda tutmaya başlamışlardır. Bu sayede vatandaşların sağlıkla ilgili sorunlarının düzenli takibi ve etkili sağlık hizmeti sunumu hedefi önemli ölçüde gerçekleştirilmiş olacaktır.

2005 Eylem Planı içindeki 5 eylem ile sağlanan gelişmeler aşağıda özetlenmektedir:

- “Sağlık hizmeti veren ve ödeme yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin değişimi” çerçevesinde hak sahipliği sorgulama işlemi (elektronik provizyon) uygulaması başlatılmıştır.
- “Aile Hekimliği Bilgi Sistemi” kapsamında pilot il seçilen Düzce’de kurulum çalışmaları tamamlanmış ve uygulamaya geçilmiştir.
- “Hastane (İkinci Basamak) Yönetim Bilgi Sistemi” çalışmaları kapsamında hastane bilgi sistemi çerçeve alım ilkeleri dokümanı güncelleme işlemleri yapılmaktadır.
- “Elektronik Hasta Kayıtları” ve “Sağlık Kayıtları Mahremiyetinin Korunması” gereksinimleri Ulusal Sağlık Bilgi Sistemi Kurulumuna ilişkin ihale dokümanında belirtilmiştir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

- Eylem No : 40
- Eylem Adı : Sağlık hizmeti veren ve ödeme yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin değişimi
- Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
 - SSK Gn. Md.
- İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :
- Emekli Sandığı Gn. Md.
 - Bağ-Kur Gn. Md.
 - TSE
 - İlgili Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlıkta Dönüşüm Programı Sağlık Bilgi Sistemi çalışmaları çerçevesinde ITU desteği ile “Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı” (RFI) yayımlanmıştır. Sektörden gelen çözüm önerileri değerlendirilmektedir. Ayrıca, klinik ve idari verilerin değişimine yönelik AR-GE projesi geliştirilmiştir.

“Sağlık hizmeti veren ve ödeme yapan kurumlar arasında klinik ve idari verilerin değişimi” çerçevesinde hak sahipliği sorgulama işlemi (elektronik provizyon) uygulaması da başlatılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : 41
Eylem Adı : Aile Hekimliği Bilgi Sistemi
Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Üniversiteler
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Aile Hekimliği Bilgi Sistemi ihalesi tamamlanmış ve pilot il seçilen Düzce'de kurulum çalışmaları tamamlanarak uygulamaya geçilmiştir. Hastaneler ile birlikte çalışabilirliğin sağlanması amacıyla "Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı" çerçevesinde sektörden gelen çözümler değerlendirilmektedir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **42**

Eylem Adı : Hastane (İkinci Basamak) Yönetim Bilgi Sistemi

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :

- Milli Savunma Bakanlığı
- Üniversiteler
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları
- Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında “Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı” çerçevesinde sektörden gelen çözümler değerlendirilmekte ve hastane bilgi sistemi çerçeve alım ilkeleri dokümanı güncelleme işlemleri yapılmaktadır. Sağlık yönetim bilgilerinin elde edildiği Hastane Bilgi Sistemleri Asgari Modülleri belirlenecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **43**

Eylem Adı : Elektronik Hasta Kayıtları (EHK)

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

- TSE
- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar : - Tıp Bilişimi Alanında Eğitim Veren Akademik Kurumlar
- İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik Hasta Kayıtları standartlarına ilişkin Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu Sağlık Bilişimi Teknik Komitesi (ISO TC 215) çalışmaları takip edilmektedir. “Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı” çerçevesinde konu ile ilgili sektörden gelen çözüm önerileri değerlendirilmektedir.

“Elektronik Hasta Kayıtları” gereksinimleri Ulusal Sağlık Bilgi Sistemi Kurulumuna ilişkin ihale dokümanında belirtilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **44**

Eylem Adı : Sağlık Kayıtları Mahremiyetinin korunması

Sorumlu Kuruluş : Sağlık Bakanlığı

İşbirliği : - Genelkurmay Başkanlığı
- Milli Savunma Bakanlığı
Yapılacak Kuruluşlar : - Üniversiteler
- TÜBİTAK-UEKAE
- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Sağlık bilgilerinin güvenlik, mahremiyet ve gizliliğinin sağlanmasına yönelik çalışmaların elektronik imza boyutu TÜBİTAK ile birlikte yürütülmektedir. “Sağlık Bilgi Sistemleri Kurulumu e-Sağlık Çözümü Bilgi İsteme Dokümanı” çerçevesinde sayısal güvenlik konusunda sektörden gelen çözüm önerileri değerlendirilmektedir.

“Sağlık Kayıtları Mahremiyetinin Korunması” gereksinimleri Ulusal Sağlık Bilgi Sistemi Kurulumuna ilişkin ihale dokümanında belirtilmiştir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

e-TİCARET

GENEL DEĞERLENDİRME

Günümüzde tüm dünyada yaşanan ekonomik entegrasyon sürecinde, ülkeler arasındaki ticari sınırlamalar kalkmaktadır. Bu yeni ekonomik düzende, yeni pazarlara kolayca erişebilme ve ticari işlemleri hızlandırma gibi bir çok faydalar sağlayan elektronik ticaretin payı giderek artmaktadır. Ülkemizin elektronik ticaret yardımıyla küreselleşen pazardan daha fazla pay alması ve tüm işletmelerin, özellikle de KOBİ'lerin, rekabet gücünün artırılması için 2003-2004 Kısa Dönem Eylem Planında Türkiye'de e-ticaretin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik eylemlere yer verilmiştir.

KDEP'te yer verilen eylemler ile; tüm şirket bilgilerinin tutulacağı Şirket Sicil Kayıt Sisteminin kurulması, elektronik ticareti yaygınlaştırmaya yönelik olarak e-ticaret ve e-iş bilincinin oluşturulması, e-ticaret hazırlık değerlendirme hizmetlerinin verilmesi, e-ticaret bilgi havuzu oluşturulması ve dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ile elektronik belgenin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşmaya yönelik olarak; Şirket Sicil Kayıt Sisteminin "Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi"nin oluşturulması kapsamında oluşturulacak farklı kurumların sistemlerinin entegrasyonu ile gerçekleştirilmesi planlanmış, KOBİ'lerin e-ticarete yönlendirilmesi ve bu hususta destek sağlanması kapsamında bir çok firmaya mali destek verilmiş ve e-Ticaret konusunda KOBİ'lere yönelik bilgilendirme ve danışmanlık desteği sağlanmış, elektronik ticaret imkanlarından dış ticarete de yararlanılması amacıyla dış ticarete ilişkin belgelerin elektronik ortamda paylaşılması için bir pilot projenin hayata geçirilmesi planlanmış ve projeye ilişkin olarak hazırlanan protokol imzalanmıştır. Ayrıca, dış ticarete ilişkin belgelerin uluslar arası dolaşımının sağlanması kapsamında ilgili uluslar arası kuruluşların çalışmalarına etkin katılım sağlanmıştır.

KDEP'teki tüm bu çalışmalar ile e-İş ile e-Ticaretin büyüüp, gelişebileceği, KOBİ'leri içerecek şekilde yaygınlaşacağı ortamın hazırlanmasına ilişkin ilerlemeler sağlanmıştır. Bu ilerlemeleri daha üst seviyelere çıkarmak, KOBİ'lere e-ticaret destekleri, elektronik fatura ve ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması gibi yeni destekleme araçlarının kullanımı ve BİT'nin mali alandaki kullanımını da kapsam içine almak üzere 2005 Eylem Planında bu bölüme 6 eyleme yer verilmiştir.

e-Ticarete ilişkin olarak 2005 Eylem Planında yer verilen eylemler ile; e-devlet uygulamalarında kurumların ihtiyacı olan bilginin tek noktadan sunulmasını sağlayan bilgi sisteminin oluşturulması, elektronik faturanın kullanımına imkan sağlayacak usul ve esasların belirlenmesi, ticari defterlerin elektronik ortamda tutulmasına yönelik hazırlık çalışmalarının yapılması, elektronik ticareti yaygınlaştırmaya yönelik olarak KOBİ'lere e-ticaret destekleri, e-ticaret bilgi havuzu oluşturulması ve dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ile elektronik

belgenin yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçlara ulaşıldığında, ülkemizde elektronik ticaretin gelişmesi ve yaygınlaşması için uygun ortam oluşturulmuş olacaktır.

KOBİ'lere verilecek e-ticaret destekleri için uygulama usul ve esasları ile kriterlerinin hazırlanması çalışmaları yürütülmekte olup bunlardan e-ticarete yönlendirme ve yazılım desteklerinin yönerge ve tedarikçi kriterleri tamamlanmıştır.

Elektronik ticaret imkanlarından dış ticarete de yararlanılması amacıyla dış ticarete ilişkin belgelerin elektronik ortamda paylaşılması ve uluslar arası dolaşımının sağlanması için bir pilot projenin hayata geçirilmesi planlanmış ve projeye ilişkin olarak hazırlanan protokol imzalanarak çalışmalara başlanılmıştır.

“e-Ticaret Bilgi Havuzu Projesi” ile başta KOBİ'ler olmak üzere bütün gerçek ve tüzel kişileri elektronik ticarete özendirmek, bilgilendirmek ve e-ticarete hazırlamak amacıyla tüm tarafları bir araya getiren bir portal oluşturulacaktır. Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) ile Dış Ticaret Müsteşarlığının birlikte yapacağı etüd çalışması için TOSYÖV, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfından (TTGV) proje önerisi için stratejik odak projesi kabulünü almıştır. Bu çerçevede; TOSYÖV tarafından yürütülecek olan Etüd Proje, stratejik odak noktası projesi olarak AR-GE yardımlarından yararlanmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığının onayından da geçmiştir.

Elektronik ortamda belge kullanılması ve defter tutulmasına yönelik olarak Vergi Usul Kanununun bazı maddelerinde düzenlemeler yapılmış olup fatura ve belgelerin ikinci nüshalarının elektronik ortamda muhafazası için Maliye Bakanlığı ile TÜBİTAK-BİLTEN tarafından standart bir format oluşturulmuştur. Diğer taraftan, elektronik ortamda fatura kullanımı ve defterlerin elektronik ortamda tutulması hususunda ilgili kurumlara görüşleri sorulmuş olup, bu görüşler mevzuatın oluşturulması sırasında değerlendirmeye alınacaktır. Çalışmalar çerçevesinde elektronik ortamda fatura kullanımı ve defter tutulması ile ilgili bir tebliğ taslağı hazırlanmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No : **45**

Eylem Adı : Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sisteminin oluşturulması

Sorumlu Kuruluş : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

- Başbakanlık
- Maliye Bakanlığı
- İçişleri Bakanlığı

İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar :

- DTM
- Gümrük Müsteşarlığı
- DİE
- TOBB
- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Merkezi Tüzel Kişilik Bilgi Sistemi'nde TOBB sorumluluğunda çalışmaları sürdürülen ve Ticaret Sicil Gazetesi, TESK, Dernekler ile Vakıflara ait verileri içeren 4 ana veri kaynağı bulunmakla beraber projenin iş-zaman planı, veritabanı tasarımı vb. çalışmaları henüz başlatılamamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	46
Eylem Adı	:	KOBİ'lere e-Ticaret destekleri
Sorumlu Kuruluş	:	KOSGEB
		- DTM
		- TOBB
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- İGEME
		- TİM
		- TESK
		- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

KOBİ'lere verilecek;

- Bilgi Ağları ve e-İş Desteği,
- Yazılım Desteği,
- Sıfır Faizli Bilişim Kredisi Desteklerinin

uygulama usul ve esasları ile kriterlerinin hazırlanması hususlarında çalışmalar yürütülmekte olup e-ticarete yönlendirme yazılım desteklerinin yönerge ve tedarikçi kriterleri tamamlanmıştır.

Tedarikçi havuzunun oluşumunu teminen başvurular alınmaya başlamıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	47
Eylem Adı	:	Dış ticarete kullanılan bilgi ve belgelerin elektronik ortamda paylaşılması
Sorumlu Kuruluş	:	Gümrük Müsteşarlığı <ul style="list-style-type: none">- Maliye Bakanlığı- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı- DTM- DİE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none">- TOBB- TİM- Uluslararası Nakliyeciler Derneği- Bankalar Birliği- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları- Sivil Toplum ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Pilot Projenin hayata geçirilebilmesi için Ağustos 2004'te TİM ve Uygulama Grubu adına Gümrük Müsteşarlığı arasında bir protokol imzalanmış ve çalışmalara başlanılmıştır.

Protokol gereğince; TİM, Uygulama Grubunun çalışmaları sırasında tespit edilen esaslara uygun olarak bir yazılım taslağı hazırlama çalışmalarını sürdürmektedir. TİM ayrıca, Uygulama Grubu üyelerinin verilen XML şemalarına ve işlem süreçlerine uygun olarak gerek kendi altyapılarını oluşturmalarına gerekse ilgili kurum/kuruluşların altyapılarını oluşturma çalışmalarına yardımcı olmaktadır.

Pilot uygulama için Dış Ticaret Müsteşarlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, TOBB ve TİM ile ilgili belgelerle uygulamaya geçilmesine karar verilmiş ve gerekli altyapı hazırlıklarına başlanmıştır. BM tarafından Cenevre'de düzenlenen "Kağıtsız Ticaret" konulu seminerde Projenin tanıtımı yapılmıştır.

Yürütülen çalışmalar sonucunda, örnek uygulamada Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri'ne ait belgeler elektronik ortama aktarılmış, ayrıca uygulamaya ilişkin olarak hazırlanan yazılım Devlet Bakanı Sayın Kürşad TÜZMEN tarafından 28.06.2005 tarihinde basına tanıtılmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Pilot projenin hayata geçirilmesinin proje içerisinde yer alacak kurum ve kuruluşların bilgi teknolojileri alt yapısına bağlı olması bir güçlük olarak ortaya çıkmaktadır.

D) Çözüm Önerileri

e-Belge projesinin tam anlamı ile hayata geçirilebilmesi için dış ticarete rol alan tüm kurum ve kuruluşların altyapı hazırlıklarını tamamlaması gerekmektedir. Aksi takdirde birkaç belge ile birlikte projenin sağlıklı bir şekilde çalışamayacağı düşünülmektedir.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	48
Eylem Adı	:	Ortak e-Ticaret bilgi havuzunun oluşturulması
Sorumlu Kuruluş	:	DTM
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	- KOSGEB
	:	- İGEME
	:	- TTGV
	:	- TOSYÖV
	:	- Sivil Toplum ve Özel Sektör Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

“e-Ticaret Bilgi Havuzu Projesi” ile başta KOBİ’ler olmak üzere bütün gerçek ve tüzel kişileri elektronik ticarete özendirme, bilgilendirmek ve e-ticarete hazırlamak amacıyla tüm tarafları bir araya getiren bir portal oluşturulacaktır. Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı (TOSYÖV) ile birlikte etüd çalışması yapılmasına karar verilmiştir. TOSYÖV, Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfına (TTGV) proje önerisini sunmuş ve söz konusu öneri, yönetim kurulunda stratejik odak projesi olarak kabul görmüştür. Bu çerçevede; TOSYÖV tarafından yürütülecek olan “e-Ticaret Bilgi Havuzu Etüd Projesi”, stratejik odak noktası projesi olarak AR-GE yardımlarından yararlanmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığının onayından geçmiştir.

Projenin temel hedefi ülkemizde elektronik ticaretin geliştirilmesidir. Bu hedef doğrultusunda, e-ticaretle ilgili istatistikler, standartlar, mevzuat, makaleler, araştırma raporları, e-ticarete başlamak isteyenler için pratik bilgiler, e-ticaretle ilgili projeler, başvuru kaynakları, e-ticaret yapan firmalar listesi ve linkleri, başarı öyküleri, sektörden haberler gibi ortak bilgilerin ilgili kaynaklarından sağlanarak tek bir portalda birleştirilmesi ve bilgilendirme ve e-ticarete hazırlık değerlendirme gibi İnternet sayfası hizmetlerinin Türkçe, ülkemizdeki faaliyetlerin anlatılmasına yönelik bilgilerin ise ilk etapta Türkçe ve İngilizce olarak sunulması planlanmaktadır.

Etüd proje üç ana safhadan oluşacaktır:

1. Mevcut içerik yönetim ve yayınlama süreçlerinin gözden geçirilmesi,
2. İçerik yönetim teknolojilerinin gözden geçirilmesi,
3. İçerik yönetimi ve entegrasyon çerçeve çalışması.

Projeden beklenen başlıca faydalar aşağıda özetlenmiştir:

- e-Ticaret uygulama ve koordinasyon çalışmalarının İnternette sürdürülmesi etkinliği artıracaktır.

- Dinamik yapısı ile ÷lkemizdeki genç nüfusla birlikte, firmalarımızdaki ciddi ve büyük bir potansiyel e-ticarete yönlendirilecek, dolayısı ile ihracatımız ve dünya ticaretinden aldığımız pay artacaktır.
- Başarılı örneklerin paylaşılabilceği ortak platform oluşturulacaktır.
- Gerekli bilgileri tutan kuruluşların birbirleriyle elektronik ortamda bilgi paylaşımı ve iletişimi ile e-Dönüşüm Türkiye Projesinin temel hedeflerinden biri olan “birlikte çalışılabilirlik” sağlanacaktır.
- Bilgi teknolojileri kullanımı özendirilecek, e-ticaret bilinci ve e-ticarete güven oluşturulacaktır.
- Bilgi havuzu, e-ticarete başlamak için pratik ve faydalı bilgileri sunacaktır.
- Genel olarak e-ticaret çalışmalarının anlatıldığı www.e-ticaret.gov.tr sitesi e-Ticaret Bilgi Havuzu için ortak yetki paylaşımının olduğu bir portala dönüştürülecektir.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

Etüd projenin gerçekleşmesi için gerekli finansmanın sağlanması konularında yaşanan gecikmeler, etüd projenin başlatılmasını da geciktirmiştir.

D) Çözüm Önerileri

Finansman bulma konusunda alternatif yollar aranmakla birlikte, kısmi çözüm olarak mevcut e-ticaret sitesini yenileme çalışmalarına başlanılmıştır.

A) Eyleme İlişkin Bilgiler

Eylem No	:	49, 50
Eylem Adı	:	Elektronik faturanın kullanım usul ve esaslarının belirlenmesine yönelik hazırlık çalışmalarının yapılması ve ticari defterlerin elektronik ortamda tutulması
Sorumlu Kuruluş	:	Maliye Bakanlığı <ul style="list-style-type: none">- Adalet Bakanlığı- DİE- TSE
İşbirliği Yapılacak Kuruluşlar	:	<ul style="list-style-type: none">- İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları- Üniversiteler- TÜRMOB- Türkiye Noterler Birliği- Sivil Toplum Kuruluşları

B) Yapılan Çalışmalar

Elektronik ortamda belge kullanılması ve defter tutulmasına yönelik olarak Vergi Usul Kanununun mükerrer 242 ve 257 nci maddelerinde bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Fatura ve belgelerin ikinci nüshalarının elektronik ortamda muhafazası için TÜBİTAK BİLTEN ile çalışma yapılmış ve standart bir format oluşturulmuştur. Bazı mükelleflere faturalarının ikinci nüshalarının elektronik ortamda tutulması hususunda izin verilmiştir. Bu mükellefler elektronik ortamda muhafaza ettikleri bu nüshaları belirli periyotlarla CD ortamına kaydederek Maliye Bakanlığına göndereceklerdir.

Mükellefler gider belgelerini de elektronik ortama aktaracak; ayrıca, bu belgeleri kağıt ortamında da muhafaza edeceklerdir. Mükellefler yaptıkları mal teslimleri veya hizmet ifaları ile ilgili olarak düzenlemek zorunda oldukları belgeleri en az bir örnek olarak düzenleyerek müşterilerine verecek, bu mal ve hizmetlere ilişkin bilgileri de elektronik ortamda saklayacaklardır.

Elektronik ortamda tutulan ve bir kopyası da Bakanlığa gönderilen veriler, mükellefler tarafından Vergi Usul Kanununda belirlenen süreler dahilinde muhafaza edilecek ve istenildiği zaman kağıt ortamına aktarılacaktır.

Elektronik ortamda fatura kullanımını çalışmaları için elektronik fatura uygulaması yapan ülkelerin sistemleri araştırılmaktadır. Diğer taraftan elektronik ortamda fatura kullanımı ve defterlerin elektronik ortamda tutulması hususunda ilgili kurumlara görüşleri sorulmuş olup, bu görüşler mevzuatın oluşturulması esnasında değerlendirilecektir.

Çalışmalar çerçevesinde elektronik ortamda fatura kullanımı ve defter tutulması ile ilgili bir tebliğ taslağı hazırlanmıştır.

C) Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

D) Çözüm Önerileri